

650

709454

ZGODBE
VZTÁROCA I NÓVOCA ZÁKONA
ZA SÒLSZKO DETCZO

POLEG KNIGE.

RÓDER ALAJOSA,
NA STÁRI SZLOVENSZKI JEZIK PRENESENE.

ÖDÁNE PO DRŪSTVI SZVÉTOGA STEVANA.

Z-dopüsztsényem V. p. G. Szombotelszkoga püspeka.

V-JAGRI.

STAMP ARCHI LYCEO.

1880.

A. r. h. iskolának
Fulaj danna.

Bagonyán

be levén betek

Györek János
Györek Ferenc

Györek Bárd

Str. K. irkonanek Halap

Bahmga

Győrös Ist.

Győrök Ferencz Plakomai

Győrök István II. románul
Bukharinca, 30.

ZGODBE

SZTÁROCA I NÓVOCA ZÁKONA
ZA SÒLSZKO DETCZO

POLEG KNIGE.

RÓDER ALAJOSA,

NA STÁRI SZLOVENSZKI JEZIK PRENESENE.

VÖDÁNE PO DRÜSTVI SZVÉTOGA STEVANA.

Z-dopüsztsényem V. p. G. Szomboteltszkoga püspeka.

V-JAGRI.

STAMP ARCHI LYCEO.

1880.

DS ~~153943~~ 650709454

201218801

PERVI TÁO.
SZTÁRI ZÁKON.

I. Od sztvárjanya Szvêta.

Ka razmimo po tom szvêti?

Po tom szvêti razmimo nébo, zemlo, i vsze, ka na nebi, i na zemli jeszte.

Odked je szvêt?

Bóg je sztvóro te szvêt.

Z-csesza je sztvóro Bóg szvêt?

Bóg je sztvóra te szvêt z-nicsesza.

V-keiki dnévi je sztvóro Bóg szvêt?

Bóg je sztvóro te szvêt v-seszti dnévi; nê záto, kak da Bóg nebi mogo sztvoriti toga szvêta v-ednom oká megnenyi, nego ár sze je nyegevoj nezkoncsanoj mudroszti tak povidélo.

Z-kaksim rédem je sztvóro Bóg szvêt?

Pervi dén je sztvóro Bóg szvetloszt; drügi dén néba

razpresztranoszt; tretji dén je odlózcso vodó od zemlé, stera je taki razlozšno trávo i szád rodila; stsrtri dén je sztvióro szuncze mészecz i zvêzde; péti dén ribe i vticze; sészti dén po stiráj hodécse, i lazécse puzécse sztvári. *Koga je escse sztvióro Bóg sészti dén?*

Naj szlêdnyim je sztvióro Bóg csloveka.

Z-csesza i kak je Bóg csloveka sztvióro?

Bóg je osznóvo z-ilojczce têlo, i nadehno je v-nyé nevmertelno dúso, stera je csloveka Bógi zpodobnoga v-csiníla.

Kak sze je zváo pervi cslovek?

Pervi cslovek sze je zvao Adam.

Ka je delao Bóg szédmi dén?

Présztáo je sztjárjati nóve sztvári, blagoszlovo i poszvêto je on dén, i nám je z-tem példo dáó, naj i mi delamo sészt dni, szedmi dén pa, steri je nedéla, naj posívamo od déla,- i ete dén poszebnó bósoj szlúšbi naj poszvetimo.

Ka sze vesimo z-toga szvêta sztjárjanya zгодbe?

Vesimo sze, ka je Bóg vszamogocsi, premuder, i nezmerónó dober sztvoriteo toga szvêta. Záto sze nyemi klányajmo lúbimo gâ, i z-grêhom nyega nigdár né ban-tújmo.

II. Od paradi'soma.

Kam je Bóg posztavo pervoga csloveka?

Bóg je posztavo pervoga csloveka v-paradi'som.

Ka je bio paradi'som?

Paradi'som je bio eden prelêpi ográd.

Koga je dáó Bóg Adami za pomocsniczo?

Bóg je dao Adami za pomocsniczo Evo, šeno.

Kak je Bóg Evo sztvióro?

Bóg je púsztó na Adama globoki szen, vó je vzéo edno nyegojo rebro, i z-toga je sztvióro Evo.

Kak je bilo Adami i Evi v paradi'somi?

Adami i Evi je biló v-paradi'somi jáko dobro. Bóg je nyidve lúbo, nyidva szta šivela v-nekrivicznoszt, potrêbcsine i bolezní szta nê terpela.

III. Od Adamovoga presztoplenyà.

Kakso zapoved je dao Bóg Adami v-paradi'somi?

Bóg je dao Adami eto zapoved ka szlobodno jê vszàgoka drêva szád v-paradi'somi szamo naj ne jê z-drêva znánya dobroga i hüdogà, ár csi z-toga drêva bode jo, szmertjov vmerjé.

Je li szo obder'sali nasi pervi roditelje eto zapoved?

Nê szo; ár edna kacsa pod stere képom je vrág bio zkriti, je Evo na nyê vzéla; ona je jêla z-száda prepovêdanoga drêva, ponüdila je toga i Adami, ki je telikájse z-toga jo. — I tak szo pregrêsili.

Ka je zislo z-toga grêha?

Po etom grêhi szo zgübili nasi pervi roditelje szvojo nekrivicsnoszt, i miloztso Bogá, ki je nyé na odgovor potégno za vólo presztoplenyà ete zapóvedi, i vergo je kastigo tak na kacso, kak na Adam i Evo.

Kakso kastigo je vergo Bóg na kacso?

Ka ona od vszáke ztvári gerdêsa naj bode, po szvojem terbühi naj lazi, i z-práhom zemlé sze naj hráni.

Kakso kastigo je vergo Bóg na Evo?

Ka ona v-boleznoszti naj rodi, i podlošna naj bode szvojemi móši.

Kakso kastigo je vergo Bóg na Adama?

Ka on v-znoji szvojega licza szvoj krüh naj jê, dokecs sze ne poverné v-zemló, z-stere je bio vzéti.

Je li szo oztanoli v-paradi'somi nasi pervi roditelje?

Nê szo oztanoli, nego je nyé Bóg pregnao 's-nyega.

Je li je denok obészelo Bóg nase, v-grêh szpadnyene perve roditele?

Obészelo je nyé, ár je nyim obecsao, ka edna 'sena porodi ob szvojem vrêmeni sziná, ki razmoši glavó te jálne kacsé, stera je nase perve roditele zapelala.

Ka je z-tem obetsao Bóg nasim pervim roditelom?

Obetsao je nyim, ka pride odküpiteo, ki razrüsi králesztvo vrájse, i meszto nyega gori posztávi králesztvo boše; tó je: ka odküpi národ cslovecsanszki.

IV. Od Kaina i Ábela.

Steri szo bili pervi Adamovi szindvje?

Kain i Ábel. Kain je bio pólo-delaveca, Ábel pa pasztir.

Kak szo eta brátja postúvala Bogá?

Eta brátja szo prikázala ednók Bógi zahválnoszti áldov. Kain je prikázao od száda zemlé, Ábel pa edno ovczó od szvoje csrêde.

Je li nyihov áldov Bógi povelen bio?

Ábelov je bio, ali nê je bio Kainov.

Zakaj?

Ár je Ábel naj bógsi plod szvoje csrêde Bógi prikázao; Kain pa naj pozadnyesi szád szvojega polá.

Kaksa hüda 'selénja szo sze pobüdila v-Kaini, gda je vido, ka je Ábel Bógi milêsi, kak on?

Szerditoszt, prevoscsenoszt i odürjávanye.

Ka je zislo z-eti hüdi póselény?

Kain je vö zézvao pod kêpom priátelosztva brata szvojega na polé, i tam ga je vmóro.

Ka sze je zgódilo za té ztrasne grehote vó lo z-Kainom?

Düsna vêzt je tak mántrola Kaina, da je nigde nê gori najseo mira, i zkrivao szej, kak zkitavecz, pozemli.

Ka sze vesimo z-Kainove, i Abelove példé?

Vesimo sze: 1-cs naj szlúšimo Bógi z-pravicsnim szerdczom. 2-cs Kak neszrecesen je cslovek, ki gresi, i ki má lagojo, i nemirovno düsno vêzt!

V. Od pokvarjenjá toga szvêta.

Steroga sziná je dao Bóg Adami mezto Abela?

Sziná, po iméni Szetha.

Kak je 'siveo Szeth, i nyegov odvêtek?

Kakkoli Szeth: tak i nyegov odvêtek je jako bogábojazen bio; záto sze zové szinóvjé boši.

Je li szo dugó 'siveli v-onom vrémeni lüdjé?

Vecs Sztotin' lét. Mathusálem je pa 'siveo devét sztó, sésztdeszét i devét lét.

Kak je 'sjveo Kainov odvêtek?

Kakkoli Kain szam: tak je bio i nyegov odvêtek, nepobósen; i záto je bio zváni szinovje cslovecsi.

Kak sze je tak prevecs pokváro szvêt?

G-dabi sze Szetov i Kainov odvêtek jáko povnósao: zacšno szejé drüstiti; i vküp šeniti eden z-drüгим; i potom zdrüsenyi szejé pokváro i Szethov odvêtek.

Ka sze z-toga vsime?

Naj sze varjemo hüdoga drüstva; ár sze po hüdom drüstvi morejo leikó zpácsiti i pobósní lüdjé.

VI. Od obsinszkoga potopa.

Ka je dokoncsao Bóg vsiniti, gda je opazo grehoto lüdi?

Gda je opazo Bóg grehoto lüdi, dokoncsao je lüdi, i nerázumne sztvári z-obsinszkim potopom zbriszati z-licza zemlé.

Je li je denok sto najsao miloztso pri Bógi?

Najsao je Noe ár je on med pokvarjenimi lüdmi denok vernó Bógi szlüšo.

Ka je zapovedao Bóg Noemi?

Naj bárko, tó je: veliko ládjo poczimpra.

Gda je bárka gotova bila, ka sze je teda zgódilo?

Zapovedao je Bóg Noemi, naj on z szvojov 'senov, z-szvojimi trêmi szinmi, i šnyihovimi šenámi notri ide v-bárko, i naj vzeme z-szebov od vszákoga plemena sztvári edno mosko, i edno 'senszko. Gda je Noe vsze

vesino, kak je nyemi Bóg zapovedao, zacsno je desd's idti, i l'evao sze je stirideszét dni, i stirideszét nócsi brezi preztanka.

Je li je steri 'siv osztao z-oni lüdi, ki szo nê bili v-bárki?

Nê je ni eden; voda je tak viszikó narászla, da ober naj visési bregón na petnajszet lakti je vise nasztánola.

Gda je voda zacsnola henyávati?

Po sztó pétdeszeti dnévi, i Noemova bárka je sztánola na ednom brégi v-Armenii.

Kak je vö sztópo Noe z-bárke?

Po stirideszeti dnévi je vö püsztó Noe z-bárke ednoga kóvrana; ali ete, da je mertvo têlo najseo, nê sze je vecspoverno. Za kóvranom je vö püsztó golóba; ali da je golób nê najseo szühoga mezta, gde bi sztáo, nazáj sze je poverno. Gda je szedem dnévov preteklo, páli je vopüsztó ednoga golóba; ete se je telikajse poverno, ali zeléno olikovo vêjsiczo je prineszo v-klüdi. Trétji krát, gda je

vö püsztó golóba, on sze je vecs nê poveruo ár je zemla se szüha bila. Za tem je Noe vö sztópo z-bárke.

Gda je Noe vö sztópo z-bárke, ka je teda vcsino?

Oltár je podigno, i zahválnoszti áldov je prikázao Bógi.

Je li sze dopadno Bógi Noemov áldov?

Dopadno sze je Bógi Noemov áldov, i obetsao je, ka toga szvêta vecs nigdár ne pokastiga z-potopom. Na zpómenek toga bósega obetsanya mámo mi de'sdjevni róg (Nebeszko dogo).

Ka sze vcsimo z-de'sdjevnooga rogá?

Desdjevni rog opomina nász 1-cs na obsineszki potop; 2-cs ka Bóg lübi pobósne lübi, ali ka on ztrasnó kastiga grésnike.

VII. Od Noema, i nyegovi szinóv, Szema, Káma i Jáfeta.

Ka je delao Noe po potopi?

Po potopi je obdelávao Noe polé, i szadio je goricze.

Ka sze je zgódilo Noemi, gda sze je prvi krát vina nápio?

Noe je nê znáo jákoszti vina, i gda je ednók maló vecs píó, zapojo sze je, i szpao je góli. Ali Noe je nê pregrésó, ka je pijan bio, ár on je escse nê znáo, ka je vino mocsno, i ka sze od nyega, more zapojiti.

Ka szo vcsinili Noemi szinóvje, gda szo ga pijanoga vidéli?

Khám je ospotao Otso szvojega, i z-veszéljom je pri-povedávao brátji szvojoi od toga pripetênya szvojega Otsé. Ali szem i Jáfet szta nê tak vcsinila, nego z-herbtom szta sze obernola k-ocsi szvojemi, i pokrila szta z-plascsom nyegovo nágocso.

Ka je vcsino Noe, gda sze je prebüdo, i zvedo, ka szo nyegovi szinóvje 's-nyim delali?

Kháma je prekuno, Szema pa, i Jáfeta je blagoszlovo.

Ka sze z-toga vcsimo?

Vcsimo sze: ka szo escse i zdaj ona detcza neszrecs-na, stera szvoje roditele 'saloztijo, i ne postüjo.

VIII. Od babilonszkoga türna.

Gda szo sze Noemovi osztanki jáko naplodili, ka szo zidali napóli Szenaár?

Zacsnoli szo, i steli szo tak viziki türen zidati, naj nyegov verh do nébe doszégne.

Je li szo gá goré zozidali?

Nê szo; ár gda szo ga 'se poredno vizikó podignoli, szmeo je nyim Bóg tak jezik, da szo sze nê mogli med szebov razmeti; záto szo morali goré hênnyati z-délom, i razisli sza po vszoy zemli.

Ka sze vesimo z-toga zidanya babilonszkoga türna?

Vesimo sze: ka zamán dêla cslovek, csi gá Bóg ne blagoszlovi.

PATRIÁRKE.

IX. Od Ábraháma.

Sto je bio Ábrahám?

Ábrahám je bio bogá-bojécsi cslovek, koga je Bóg poszebnó odébrao, naj po nyem, i po nyegovom pokolênyi med lüdmí obderši, i rásziri poznanye právoga Bogá, i vero v-toga obetsanoga odküpitela szvéta.

Ka je Bóg zapovedao Ábrahámi?

Naj sze zoszeli z-Kaldeje v-Kánaán zemló, stero zapoved je on taki zpuno.

Zakaj je Bóg zapovedao Ábrahámi, naj sze odszeli z-Kaldeje?

Ár szo vnógi, tam od právoga Bogá odztópili, i krive bogé postüvali.

Ka sze je zgodilo med Ábrahámom, i nyegovim bratánczom Lothom?

Ábrahámovi i Lothovi pasztírje szo sze szvajüvali za volo pasé; záto, naj mir i lübézen osztáne med sztriczom, i bratánczom, na Ábrahámovo prosnyó sze je Loth v-Sodomo odszelo.

Kak sze je Bóg vö nazvézto ednök Ábrahâmi?

Ednök je szedo Abrahâm pred szvojom satorom v-szenczi ednogâ drêva, i vido je pridôcse tri pôtnike. Ábrahâm je taki gori sztano, pred nyê je setüvao, i pôzvaov je nyé k-szebi, i podvoro je nyé. — Med etimi pôtniki je bio szam Bóg, i dvâ Angela 's-nyim;— pritoj priliki je obetsao Bóg Ábrahâmi, ka nyegova 'sena, Sára, za léto dni porodí szinâ.

Gda je Ábrahâm ete Ángele zprevájao v-Sodomo, ka je nyemi nazvézto Bóg?

Nazvézto je nyemi, ka Sodomo, i vszo nyé krajino za volo nyeini veliki grêhov scsê pogübiti.

Kak sze je Ábrahâm molo Bógi za Sodomo?

Ábrahâm je proszo Bogâ, naj sze szmilüje Sodomi, csi sze v-nyê pétdeszét, csi stirideszét, i tak vsze nise z-brojom idócsi, csi sze v-nyé deszét pravicsni nájde. Bóg je eto nyegovo prosnyó poszlühsao, i obetsao, ka sze szmilüje Sodomi, csi sze szamo deszét pravicsni v-nyê nájde.

Je li je bilo v-Sodomi deszét pravicsni?

'Saloszt! v-Sodomi sze je ni deszét pravicsni nê naj slo.

Kak je tak Bóg Sodomo, Gomorrhó, i bli'snye várase pokastigao?

Bóg je ete várase pokastigao z'sveplenim ognjom, steri je, kak desds, z-nébe kapao, i fundao je ete várase z-lüdmí vrét.

Koga je denok Bóg z ete pogübeli o-szlóbodo?

Lotha; Bóg je poszlaov dvâ ângela; têva szta

povedala Lothi, naj z-šenóv, i z-dvema cseráma taki z-várasa beši.

Ka sze je denok z-Lothovov 'senóv zgódilo?

Ángelje szo zapovedali Lothi, i nyegovim dományim, naj sze ne zglejajo na váras; ali, da je Lothova šena nê obdersála ete zapóvedi nego sze je nazáj zglédnola, záto sze je taki obernóla na szolni kamen.

Kaksi áldov je 'selo Bóg od Ábraháma?

Bóg je zapovedao Ábrahámi, naj nyemi na brêgi Moria, goré áldüje sziná szvojega, Isáka.

Je li je Ábrahám goré áldüvao Bógi sziná szvojega Isaka?

Nê je; ár gda je Ábrahám še v-róke vzéo mecs, naj vmori szvojega sziná, Bóg je nyemi zapovedao po ángeli, naj tó ne csini. — Z-etím delom je stéo Bóg Ábraháma szamo vardenoti: csi bi nyemi pokóren bio?

Gda je Ábrahám tak Bógi pokoren bio, da je nyemi stéo sziná szvojega, Isáka za áldov prikázati, ka je nyemi obetsao?

Bóg je obetsao Ábrahámi, ka sze v-nyegovom pokolényi vszi národje zemlé blagoszlovijo.

Ka je Bóg z-etimi recsmi Ábrahámi obetsao?

Obetsao nyemi je, ka sze 's-nyegovoga odvêtká má naroditi Odküpiteo, ki zvelicsa národ cslovecsi.

Ka sze vcsimo od Ábraháma?

Naj v-Bógi verjemo, ár ki v-nyem verje, nigdár sze ne vkáni.

X. O d I s á k a.

Kak szo sze zváli Isákovi szinóvje?

Ešau, i Jákob. Ešau je divje natúre, i koszmátoga têla bio; Jákob pa tihi i krotek.

Kak je Ešau zgübo pervo-rodjensztvo?

Ešau je priseo ednök z-polá jáko lacsen domó i vidó je pred szvojim bratom puno zkledo lécese, stero je Jákob jo; on je póselo tó szocséviczó od brata szvojega, i obetsao je nyemi dati za nyó szvoje pervo-rodjensztvo.

Kak je Jákob zadóbo otsinszki blagoszlov?

Ísaák je poszlao ednok po lovini Ešaua, naj nyemi prineszé zverino, i nyó po nyegovoj segi priprávi, naj sze on nahráni, i ka teda nyemi podeli szvoj szlédnyi otsinszki blagoszlov. Ešau je odiseo. Tó je csüla Rebeka, mati Jákobova, ona je taki dvá jarecza vmorila, i zkühala nyidva, kak divjácsino, z-kóšiczami pa jarecsjimi je omotala Jákoba okóli sinyeka, i okóli rók, i teda je Jákob odneszo otsi szvojemi tójésztvino. Ísák je od ztaroszti oszlepno, i mislécsi, ka je Ešau pred nyim; Jákoba je blagoszlovo.

Ka je csinio E'sau, gda je zvedo, ka je Jákoba otsa mezto nyega blagoszlovo?

Tak sze je razszerdo, da je goré djáo v-szerdczi szvojem, brata Jákoba vmoriti.

Kam je Rebeka poszlala Jákoba, gda je csüla, ka gá E'sau scsé vmoriti?

Poszlala gá je k-szvojemi brati Lábani, naj tam osztáne, dokecs sze brata Ešaua csemérje vtisajo.

Ka sze z-toga vcsimo?

Z-Ešáuove példa sze vcsimo, naj zavüzdamo nasolakoto i szerditoszt, ár ete pošelnoszt szo bilé dosztakrát zrok vnôgi grêhov.

XI. O d J á k o b a.

Kak dugó je bió Jákob pri Lábani?

Dvajszeti iét; ár je morao za Lábanove hcseri, Lio i Rachel, i za csrêdo, stero je nyemi Lában obetsao, tak dugó szlúšiti.

Pi dvajszeti létí, kam je só Jákob?

Poverno sze je v-domovino szvojo.

Kak sze je pomiro E'sau z-Jákobom?

Jákob sze je jákó zbojao, gda je csüo, ka gá Ešau scsé vmoriti, i ka je záto vküp nábrao szvoje szluge, i pred nyega sze je napóto. — Záto sze je naj pervó Bógi preporocso, po tom pa, na vtisanye Ešauovi csemérov, je naprêposzlao néke od szvoje drúšiné z-prebírnimi dármí;

gda je pa še póleg Ésaua bio, szedem krát sze je préd nyim do zémle nanizo; tó vidévsi Ésau, obino je Jákoba, i jókao sze je.

Kak je Bóg premêno imé Jákobi?

Bóg je imé Jákobi premêno na imé Izrael, i tó záto, naj nyemi z-têm pokáse, ka gâ vszigidár sesé brániti; záto sze zové nyegov odvêtek Izráelczy, ali lüdztvo Izraëlszko.

XII. Od Joséfa.

Keliko szinóv je méo Jákob?

Jákob je méo dvanájszet szinóv.

Steri je nyemi naj milési bio?

Jošef; ár sze je dobró ponásao, i záto je nyemi lepszó, nego drügim szinom, szüknyo dao zasiti.

Je li szo brátja lübila Jósefa?

Nê szo; nego szo merzili na nyega, i odürjávat szo gâ.

Ka sze je szenyalo Jo'sefi?

Szenyalo sze je, ka je vézao sznopje na nyivi, i ka szo sze nyegovi sznopi goré opravili, i kumez szo sztáli, brátje pa sznopi, ka szo sze nanizávali nyegovim sznopom. — Drügi krát sze je Jo'sefi szenyalo, ka szuncze, mészecz, i edenájszetera zvêzde szo gâ molile.

Ka szo vsinila nyegova brátja z-nenávidnoszti?

Stela szo Jo'sefa vmoriti; ali denok nê szo, nego szo gâ ódali Izmaëlszkim tersczom; oti pa szvojemi szo glász poszlali, ka gâ je divja sztvár raztergala.

Kam so odpelali Jo'sefa Izmaelszki terszci?

V-Aegyptus, i ódali szo gâ Putifari, prêdnyemi králeszkomi vládniki.

Kak je biló Jo'sefi pri Putifari?

V-zacsétki dobrò; Putifar ga je rad meo, ár je nyemi bio veren. Ali nazkoré gâ je Putifarova 'sena, pri szvojem mošévi krivó obtósila; — ár je Jo'sef nê stéo zpuniti nyeinoga grésnoga nagnenya; — Putifar je vervao szvojoj 'seni, i záto ga je dao v-temniczo zaprêti.

Kak sze je Jo'sef oszlóbodo z-temnicze?

Previdênje boše gâ je z-ete oszlobodilo; on je razlošo králi szenyo.

Kak sze je tó zgódilo?

Dvá králeszkiva dvorjenika szta bila v-temniczi z Jo'sefom. Têma sze je ednók szenyalo, i nyima je Jo'sef, nyidva szenyo razlošo. Gda je tó zvedo kráo, dao je Jo'sefa k-szebi prizvati, naj i nyemi razloši szenyo, — od szedem tücsni, i szedem lósi kráv, i od szedem puni, i szedem prázni vláti.

Kak je Jo'sef králi razló'so tó szenyo?

Jo'set je z-bósov pomocsjöv razlošo tó szenyo etak: szedem tücsni kráv, i szedem puni vláti, znamenüje szedem obilni lét; gda sze eta lêta zpunijo, nasztáne páli szedem nerodni lét. Záto je on kralá rátao, naj szilje stero v-ti szedem obilni létü odvisno (vise potrêbsine) bo-
te, szprávi v-šitnicze za gládna, nerodna lêta.

Kak je obdurüvao kráo Jo'sefa?

Krao je vö zéo Jo'sefa z-temmicze, i podigno ga je

na náj visése gozpodstvo v-kralesztvi szvojem zapovedao ga je v-králeszko ópravo oblêsti, i pozdraviti ga, kak ravnitela Egiptusa.

Je li sze zpunilo Jo'sefovo proroküvanye?

Zpunito sze je: ár szo rëszan obilna lêta bila, i Jo'sef je dao odvisno szilje szpraviti v-ítnicze. Ali szo prisla i nerodna lêta, i glád je tak veliki bio, da jei Jákob bio primòran, szini szvoje poszlati v Egiptus, naj küpijo szilje.

Je li szpozna Jo'sef brátjo szvojo, gda szo na kólëna pokleknoh prednyim i molili sze nyemi, naj nyim dá szilje?

Poznao je Jo'sef brátjo szvojo, ali nê szo brátja poznali nyega.

Ka je csinio' s-nyimi?

On je biv oszter próti nyim, kak da bi naglejüvácsje bili, i dáo je nyé zaprêti tri dni v-temniczo.

Je li nyim je dao szilje?

Dáo je; pa escse pêneze, stere szo za szilje dolé precteli, je dáo zkriti v-nyihova vrêcsa za têm je zapovedao, naj pripelajo szvojega brata, Benjamina v-Egiptus i za vekso szegurnoszt, ka tó vcsinijo, zaderšao je pri szebi Simeona.

Kak sze je obszlednyim vö vjavo Jo'sef szvojoj brátji?

Gda je Jo'sef brátjo szvojo drügi krát, z-Benjaminom, pred szebov vido, zakkuzo sze je, i nemogávsi sze duše zaderšati, pravo je nyim: „Jasz szam vas brat, Jo'sef, i jócsics je obinyavao nyé.

Kak je zdaj odpravo Jo'sef szvojo brátjo?

Jo'sef je odpravo szvojo brátjo, bogato nadeljeno; ali pravo je nyim, naj sze oni z-otsom szvojim navküpe páli v-Egiptus povernéjo, i naj tam prebivajo.

Je li sze prêk odszelo Jákob v-Egiptus?

Jákob sze je zevszov szvojov drüsinov prêk odszelo v-Egiptus, i kráo je nyemi dáo naj rodnêso zemlo za prebivaliscse, stera sze je zvála Gessen.

Ka je zpómenka vrédnoga Jákob pred svojov szmertjov proroküvao.

Jákob pervo, nego je vmró, blágoszlovo je vszákog

szvojega sziná, i szvoje mi szini, Judi, med blagoszlovom, z-poszebnoga bošega nazvêtsénya je tó proroküvao; ka te csasz osztáne pri nyegovom odvêtki králeszka oblászt, dokecs ne pride Messias.

XIII. Od Mošesa.

Kak je bilo Izraelczom v-Egiptusi, gda je Jó'sef i nyihov dober Phárao vmró?

Jakó hüdó, ár szo bili prevecs mantráni.

Kak je mantrao nóvi Phárao Izraelcze?

Tak je nyé jakó mántroa, da je obszlêdnyim tó zapoved dao, naj sze vszako 'sidovszko, moskoga szpola dête taki vtopi v-Nilus potoki, kak sze na szvêt narodi.

Kak sze je oszlobodo Mo'zes od ete szmerti?

Mošesa je Mati nyegova v-edno, z-szmolóv omázano kosariczó zvézala, i posztávila ga je med sarjé Nilszke vodé; Pháraonova hesi ga je najsla tam, odneszla ga domó, i odhránila ga je v-králeszkom dvóri.

Kak dugo je bio Mo'zes v-králeszkom dvóri?

Stirideszét lét. Potom toga, naj sze ogne zaszedávanya szvoji nepriátelov, pobegno je v-Máedian, k-velikomi popi, Jethro, i pászo je nyegove ovczé.

Kak je Bóg poszlao Mo'sesa, naj oszlobodi Izraelcze z-rob-sztva?

Gda je Mošes pászo Jethrove ovczé na brêgi Horeb, gútsao je Bóg 's-nyim z-ednoga gorécsega scsipkovoga germá, i zapovedao je nyemi, naj ide k-Pháraoni, i naj nyemi povê: Bóg zapovedáva, naj odpüsztí Izraêlcze z-Egiptusa.

Kakso mócs je dao Bóg Mo'sesi na znaménye, ka ga je on poszlao?

Dao je nyemi Bóg sibo, z-sterov je mogo esüda csiniti.

Koga je Bóg dao Mo'sesi na pomócs?

Brata nyegovoga, Árona.

Kam je zapovêdano biló Mo'sesi, naj pela Izraelcze?

V-Kánaán zemló, gde szo prebivali nyihovi prededovje.

Jeli je taki odpüszto Phárao Izraelcze?

Nê je; nego je nyé escse bole mantráo, i v-etoj Szvojoj terdókornoszti je tak dugó osztáo, dokecs je Bóg nê z-devéterimi kastigami nyegovo Zemló pohodo i naj szlêdnyim i Ángela okóli pó nócsi poszlao, ki je vszo pervorodjeno moskoga zpola detczo, i vszo zshivíno Egiptanczov zpomoro.

Je li szo zpomorjena bilá i pervo-rodjena Izraelczov detcza?

Nêszo: nyim je Bóg odpüszto, i nihao je nyé, naj šivéjo.

Ka szo morali vsiniti Izraelczy pervó, kak szo odpotüvali z-Egiptusa?

Na zapoved bóso je morao vszáki hišni goszpodár vmoriti ednoga Ágnezca, i toga z-szvojev drüšinóv pojeszti, z-kervjöv pa toga vmorjenoga Ágnezca szo morali dvá sztrüga, i gornyi prag szvoji dver poskropiti, naj Ángeo vidévsi tó znamênÿa nyé ne zpomori, kak Egiptancze.

Keliko je biló Izraelczov, gda szo vö sli z-Egiptusa?

Sészt sztó jezero, — nê brojécsi 'sene, ni detczo.

Je li je 'sao biló Pharaoni, ka je odpüszto Izraelcze?

Jakó nyemi je 'sao biló; záto je vküp szpravo nágló szvojo vojszkò, i popascso sze je za nyimi, naj je nazáj zaverné, i doiseo je nyé pri erdécsem mórji.

Kakse csüdo sze je zgódilo, gda szo prisli Izraelczy k-erdécsemi mórji?

Mošes sze je Bógi molo, i vdaró je z-csüdnovitov sibov po mórszkój vodi, stera sze je taki na dvê sztráné razdelila, i tákso póť napravila, da szo Izraelczy mogli z-szühimi nogámi prék mórja pridti.

Ka sze je zgódilo z-Pharaonom pri erdécsem mórji?

Pharao sze je podsztópo z-szvojev vojszkóv za Izraelczy prék mórja idti, ravno po onoj póťi, po steroj szo sli Izraelczy; ali gda je priseo do szredine, vküp szo vdarile páli mórszke vode, i Phárao sze je vtópo v-mórj z-szvojev vojszkóv.

Keliko lét szo potüvali Izraelczy po püsztini?

Stirideszét puni lejt.

Kakse dobróte je zkázo Bóg Izraelczom v-toj püsztni?

Ete: opervics, obdnévi je szvetli oblák, v-nocsi pa gorécsi szteber v-toj püsztni nyim pót kázao; drügócs: hráno je nyé Bóg z-mannov; tretics: gda szo nê méli vodé szamo je vvaro Mošes z-szvojev sibov po pecsini, i taki nyim je Bóg ódpro vodeno vretino.

Ka sze je zgódilo z-Izraelczy na brêgi Sinai?

Na brêgi Sinai je dao nyim Bóg po Mošesi, med trêszkanyem, i blizskanyem, na dvê kamene táble z-piszao deszétero zapoved.

Je li szo zahválni bili Izraelczy Bógi za ete dobróte?

Nêszo. Csesztó szo mermrali próti Bógi, i Mošesi; escseszo szi zlátó tele napravili, i nyemi szo sze klányali.

Je li je kastigao Bóg Izraelcze za vólo ete nezahválnoszti?

Da szo nê za dovolni bili z-mannov, nego szo mermrali, poszlao je nyim Bóg prepelicze, steri gda szo sze

obloščünó najeli, vnógi szo zpómerli. Kastigao je nyé Bóg i z-ognyenimi kacsami, stere szo tak csemérne bilé, da je vszáki vmró, koga szo vjele.

Kak szo sze oszlóbodili vnógi od szmertí?

Mošes je gori podigno z-brunca naprávleno kacsó, i vszém onim, ki szo sze zglednolina tó kacsó, je nikaj nê naskódila csemérna kacsá.

Je li je koga naprê poszlao Mošes, naj Kánaán zemló naglédne?

Poszlao je vecs lüdi, i eti szo prineszli eden veliki grozd, steroga je nê mogo eden cslovek nosziti, nego dvá szta ga morala neszti ñe ednom drógi.

Je li je priso Mošes v-to obetsano zemló?

Nê je; on je vmró v-püsztni na biêgi Nébo.

Ka mi mámo escse znati od Mošesa?

Mámo znati, ka je Mošes navküpe i prorok bio, i kak prorok, je tó proroküvao, ka pride Odküpiteo.

XIV. Od Jošuea.

Što je odpelao Izraelcze v-Kánaánszko zemló?

Jošue.

Kak szo prisli Izraelczi prêk Jordana?

Cšüanovitó. Dolnya sztran vodé je odtekla gornya je pa sztála, kak brêg; popevje szo naprêneszli skrinyo mira, i sztápali szo na szredini Jordana, dokecs je vsze lüdsztov po szühom prêk nê odislo.

Je li szo szrečno predóbili Izraelczi Kánaán zemló?

Gda szo Izraelczi szrečno preobládali treszeti, i ednoga kralá, bila je czêla zemla Kánaán nyihova, i teda szo vszo zemló razdélili med dvanájszetdim pokolényem.

XV. Od Joba.

Sto je bio Job?

Job je bio jáko bogat, i pobošen cslovek?

Kakse neszrecse szo pohodile Joba pozpóloma?

Joba szo pozpóloma ete neszrecse pohodile: nyegovo sivino szo tolvaje odegnali; ogeny z-nébe je zpomóro nyegove ovcze; bisa naj sztarêsega sziná sze je poderla, i zpoklála je vsze nyegove szini, i hcseri; k-szlédnyemi i nyega szamoga szo poszipali csemérni mozolje.

Ka je csinio Job v-eti neszrecsaj?

Vsze je terplivno podnásao, povorécsi: Bóg je dao, Bóg je vzéo, kak sze je Goszpodni povidélo, tak sze je zgódilo; naj bode blagoszlovleno imé Gozpodna.

Je li je páli blagoszlovo Bóg Joba?

Da je Job vsze terplivno podnásao, poverno je nyemi Bóg vszega dvakrat teliko, kak je méo pervó, i ober toga madêlo gâ je z-dohrov detczóv.

Ka sze vcsimo od Joba?

Vcsimo sze od nyega, naj vsze neszrecse i nevóle terplivno podnásamo, i naj sze zdaj v-Bógi vüpamo, ár on nász páli pomore.

OD SZODCZOV.

XVI. Od Gedeona, Samsona, Heli, Samuela.

Sto je ravnao Izraelcze po Jo'suevoj szmerti?

Naj sztarêsi z-lüdsztva, i zváli szo sze szodczi.

Keliko lét szo ravnali szodczi Izraelcze?

Sztó dvajszeti lét.

Steri szo bili náj imenitnêsi szodczi?

Gedeon, Samson, Heli, i Samuel.

Káksi kvár szo Izraelczom delali Madiánczi?

Puni szedem lét szo vdarili madiánczi vszigdár ob vrêmeni 'sétve na Izraelcze, i opüsztsávali szo nyihove nyive.

Koga je za obranbo poszlaó Bóg Izraelczom?

Gedeona, ki je z-pomócsjov bósov z-trêmi sztó lü dmi Madiáncze obládao.

Kak je obládao Gedeon Madiáncze?

Gedeon je szvoje lüdi razdélo na tri sztráne, i mezto orósjá je dao vszákomi v-rokó trombönto, i z-zemlé napravleni lonecz, v-sterom je zakrita bila gorécsa szmolenicza. Gda je szvoje lüdi tak razrédo, vdaró je ob pó nócsi na nepriátele, dao je pihati trombönte, i rázno trêti loncze, i kricsati z-velikim glászom: „Mecs Gozpodna, i Gedeona ober nász.“ Od ete kricse, i pihanya trombönt szo sze tak szmeli, i presztraháli Madiánczi, da szo zacsnoli bêšati, i v-tom pobêgi szo eden drügoga klali.

Sto je bio Samson?

I Samson je ravnao Izraelcze, kak szodecz, i bráno je nyé zmošná z-szvojov zvüna-rédnov têlá mocsjóv od Filiszteusov. Vsza mócs Samsonova je bila v-neodrêzanej kecski, i záto, gda je nyemi Dalila z-jálnosztjov vlaszé odrêzala, zpadno je v-róke szvoji nepriátelov.

Kak je dokoncsao Samson szvoj 'sitek?

Filiszteusje szo sze vküp szpravili ednók v-ednoj velikoj zidini na gosztsenyé, da bi szi nabérali z Samsona spot, deršécsi gâ za bedáka; na eto ospotávanye sze je razszerdo Samson, i v-etoj szerditosztí zgrabivsi dvá sztebra, na sterima je vsza zidína lešála, tak je nyidva ztrószo, da sze je zidína zrüsíla, i nyega zevszêmi drügimi zaszipala.

Sto je bio Heli?

Heli je bio veliki pop, ali telikájse i on, kak szodecz, je ravnao Izraelcze. Heli je bio dober cslovek, ali negovi szinóvjé Ofni i Finesz szo tak nepobošni bili, da szo z-szilov vnásali na áldov prineseno meszó z-bošega oltára. Isztina, ka sze je 's-nyimi Heli dosztakrát boro, ali nê je nyí denok pokárao, kak szo zaszlüšili.

Sto sze je escse odhrányivao v-Heliovoj h'isi?

Póbosen mladéncz Samuel, koga je mati nyegova 'se v-detisztvi Bógi prikázala. Samuel je bio verli i pokóren; ali Heliovi szinóvje szo denok nê szledili nyegove dobre példa.

Kak je kastigao Bóg Helia, i nyegove szini?

V-bojni próti Filiszteusom szo zpadnoli nyegovi szinóvje. Skrinyo mira telikájse szo dóbili nepriátelje v-szvoje roké. Na ete glász sze je Heli tak presztrahso, da znág zpadnovsi z-szvojega sztócza, sinyek szí je vtergno.

Sto je po Heliovoj szmerti ravnao Izraelcze?

Samuel je po Heliovoj szmerti ravnao Izraelcze, kak velikí pop, i kak szodecz.

Kak je ravnao Samuel Izraelcze?

Samuel je ravnao Izraelcze módró, i pravicsnó. Záto je tüdi blagoszlovo Bóg nyihovo orošjé. Skrinyo mira telikájse szo páli od Filiszteusov nazáj dóbili.

Koga je pomazao Samuel za Izraelszkoga kralá?

Samuel je na bošo zapoved za Izraelszkoga kralá pomazao Saula, gda je ete za zgüblene oszelicze szvojega otsé pri nyem zvedávao.

OD KRÁLOV.

XVII. Od Saula.

Káksi kráo je bio Saul?

Saul je bio v-zacsétki pobošen, i jáki kráo, i záto nyemi je Bóg dao szrecso v-boji. Z-pomocsjón szvojega junáckoga sziná, Jonathasa je obládao on vnóge nepriátele. Ali potom toga sze je v králeszkój oblászti zviszo na teliko, da je zapóvodi boše brezi vszákoga ztráha presztápao.

Kak je presztápao Saul bo'se zapóvedi?

Saul je presztápao boše zapóvedi etak, opervics: v-právdí je zapovédano biló, ka velikí pop mora prikašúvati áldove; ali tó je Saul nê obdersávao, nego je szam prikašúvao; drügócs: gda je obládao Amaleczitancze nê

je pólég vôle, i zapóvedi boše 's-nyimi obhájao, nego je nihao 'sitek Ágap králi, pa escse porobleno ópravo, i lepso 'sivino je szebi zkrivomá zadersao.

Ka je zislo z-ete nepokórnosztí?

Nazvêzto je Bóg Sauli po Samueli, ka je za vólo ete nepokórnosztí zgübo nyegovo miloztso, i ka ne bode dugó kralüvao, ár je Bógi prijetnêsa pokornoszt, nego áldov.

Koga je odébrao Bóg za Izraelszkoga kralá mézto Saulá?

Bóg je mezto Saula za kralá Izraelszkoga odébrao Dávída, koga je Samuel na zapoved bošo pomazao.

Sto je bio Dávid?

Dávid je bio pobošen pasztirszki detsák, z-Jédavoga pokolênya; obráza je bio lêpoga, zrászta niszikoga, ali jákó mocsen; znao je telikajse i na hárfó jákó lepó igrati.

Kaksi junák je bio Dávid?

Dávid je bio veliki junák tüdi, ár je on i Goliátha obládao.

Kak je obládao Dávid Goliátha?

Dávid je Goliátha obládao etak: Filiszteusje szo méli

v-szvojem tábori ednoga sészt lakti, i edno pódlanczo v-
szikoga vojnika, ki sze je zváo Goliáth; ete vojník od
gláve do pét' v-šelezo oblecseni, z-meda je méo zászlobo,
i sztrahsnó veliki mecs. Dávid vüpajócsi sze v-Bógi, vó
je sztano próti nyemi na majdan, tó je: na poszebno boj-
no, oborošen z-szvojev pasztirszkov paliczov, z-frecsov,
i z-petimi glatkimi kamni. Gda sze je Dávid še priblišá-
vao k-tomi Goliáthi, zahmahno je z-frecsov, v-steró je
pervó eden kamen püsztó, i tak ga je mocsnó v-cselo lü-
cso z-têm kamnom, da sze je taki na zemló oberno. Gda
sze je Goliath vtégno, Dávid je hitró k-nyemi zkócso, i
ś-nyegovim lasztivnim mecsom je odszekao nyemi glavó;
tó vidévsi Filiszteusje, vzéli szo sze na pobêg.

Je li je Saul rad méo Davida, ka je on Goliatha obládao?

Saul je Davida nê szamo nê rad méo, ka je on obládao
Goliatha, nego gâ je escse tak jákó preganyao, da sze je
on pred Saulom zkrivati morao po püsztini.

Sto je najvecs Davida bráno od Saula?

Davida je od Saula naj vecs bráno Jonathas, Saulov
szin, ki je bio veliki Davidov priáteo.

Je li bi sze David mogo fantiti nad Saulom?

David bi sze
mogo dvakrat nad
Saulom fantiti.
Ednók je priseo
Saul rávno v-ono
teszno mézto, gde
sze je zkrivao Da-
vid pred nyim.
drügi krát je pri-
seo David v-tábor,
i najseo je Saula
szpajócséga. Da-
vid bi ga vszeli
mogo vmoriti, ali
nê je tó vesino.

Kak je Saul 'sitek szvoj dokoncsao?

Saul je etak 'sitek szvoj dokoncsao: gda je od Fi-

liszteusov obládani bio, tak je zdvojo, da sze je z-szvojom lasztivnim mecsom preszmekno.

Ka sze vsimo z-Saulovoga 'sitka?

Z-Saulovoga 'sitka sze vsimo, ka je szamo ov cslovek szrecsen, ki ne gresi, i miloztse boše po grêhi ne pogübi.

XVIII. Od Dávida.

Jeli je Dávid po Saulovoj szmerti taki ládao nad vszêmi Izraelczy?

David je nê po Saulovoj szmerti taki ládao nad vszêmi Izraelczy, nego szamo nad Judovim, i Benjaminovim pokolênyem; deszétera drüga pokolênya szamo po szedmi lêti szo sze pridrüšila k-nyemi.

Ka je csinio David v-zacsétki szvojega ládanya?

David je v-zacsétki szvojega ládanya naj pervó vrédo szlúšbo boše, za têm je skrinjo mira i králeszko sztoliczao dao prineszti v-Jerušálem.

Kak sze je ponásao Absolon próti szvojemi oti Davidi?

Absolon sze je próti szvojemi oti Davidi hüdo ponásao, ár je národ próti nyemi nadigno, i szebé za kralá prekricsao, na stero je David morao pobegnoti z-Jerušálema.

Kak je kastigao Bóg Absolona?

Bóg je Absolona za volo ete nepokornoszti jákó kastigao, ár gda je v-boji, steroga je próti oti szvojemi vodo, obládani bio, morao je bésati, i v-etom bêgi szo sze zapleli nyegovi dugi vlaszjé na hrasztovo vêko, i tak viszêcsega prebodno je z-dárdov Joáb, voj Dávidov.

Ka je escse vsino David?

Szpravo je vnogo zláta i szrebra za zidanye Czérkvé, za têm davsi 'êpi i múder návuk szvojemi szini, Salamonni, prêk je dao nyemi ládanye v-králesztvi.

Ka mámo escse znati od Davida?

Od Davida mámo znati, ka je on telikajse i prorok bio, ki je z-szvojega pokolênya Ednoga poszebnó csakao, i toga Ednoga on v-szvoji knigaj za vekivecsnoga kralá,

za szvojega gozpóda, i Bogá vmenüje. I tê Eden je nê bio drügi, nego Odküpiteo.

XIX. Od Salomona.

Ka je proszo Salomon od Bogá v-zacsétki szvojega ládanya?

V-zacsétki szvojega ládanya je proszo Salomon od Bogá múdrósz, naj more lüdsztvo szvoje pravicsnó ravnati, i Bógi povolnó šiveti.

Je li je Salomonova prosnya Bógi bila povolna?

Salomonova prosnya je bila Bógi povolna, ár je on nê proszo, naj nyemi Bóg dá dugi šitek i blágo, nego szamó múdrósz naj more pravicsnó ravnati szvoje lüdsztvo, i záto ga je Bóg nadélo nê szamo z-múdrostjov, nego telikajse i z-dikov, i z-blágom, pa escse dugi šitek je nyemi obetsao, csi tak, kak nyegov otsa bode obdersávao boše zapóvedi.

Kak je pokazao Salomon szvojo múdrósz, kak szódecz?

Salomon je szvojo múdrósz, kak szódecz, pokazao etak: evê šené szta sze ednók szvadíle za edno dête, vszáka je právila, ka je mati toga dêteta; naj sze szváji konecz vcsini, zapovedao, je Salomon, naj sze dêtá na dvê polé vszetsé; Salomon je dobró znáo, ka práva mati ne prisztáne na tó, naj sze dête etak vmori.

Je li je Salomon zozidao Czerkev Gozpodni?

Salomon je Gozpodni eduo prelêpo Czerkev v-Jerušálemi zozidao.

Je li je Salomon do konceza pobošná šiveó?

Salomon je nê do konceza pobošná šiveó, ár králeszka dika, i nerédna telovna pošelênnya szo gâ tak v-sztaroszti zaszlêpila, da je za vólo szvoji poganzski šen, krivim bogom Czerkvé dao zidati, i nyim je áldove prikášúvao.

Ka sze vcsimo z-Salomonovoga šitka?

Z-Salomonovoga šitka sze vcsimo, ka je szamo on cslovek prav szrecsen, i múder, ki je bogá-bojazen.

XX. Od razdvojenjá lüdsztva Izraelszkoga.

Sto je ládao po Salomonovoj szmerti z-Izraelczi?

Po Salomonovoj szmerti je ládao z-Izraelczi nyegov szin, Roboam; ali na skoré szo sze dvanajszetera pokolênya razdêlila, i dvá poszebniva kralá szo méla.

Sto je bio zrok toga razdêljenjá?

Roboam je bió jákó neszmileni, ár nê szamo, ka je dátse nê pomensao, nego lüdsztvi sze je escse i z nóvov poprêto.

Stera králesztva szo posztanola z-toga razdvojenjá?

Z-toga razdvojenjá je posztanola králesztvo J u d a, i tomi sze je podverglo Judovo, i Benjaminovo pokolênye; za têm králesztvo Izrael, pod stero szo drüga deszétera pokolênya zpadnola.

XXI. Od Izraelszkoga, i Judovoga králesztva.

Steri je bio glávni váras králov Izraelszki?

Glávni váras králov Izraelszki je bila Samaria.

Kak szo 'sivéli kralovje Izraelszki?

Králóvje Izraelszki szo jákó razpüsztšenó sívéli, i krive bogé szo póstüvali. Naj hüsi med nyimi je bio Achab, z-szvojev šénóv Jezabelov.

Steri je bio sztolni váras králesztva Judovoga?

Sztoلمي váras králesztva Judovoga je bio Jerusálem.

Kak szo 'sivéli kralóvje Judovi?

Nê szo ni Júdovi králóvje naj bole sívéli, ár szo zvekse sztráné nepobosni, i na krivi bogóv molbo prignyeni bili; ali biló je denok med nyimi nikeliko pobošni tüdi, kak Josafát, Joátham, Ezechiás, i Joziás.

Ka moremo pred vszemi kebzüvati v-zgodbaj Judovoga, i Izraelszkoga králesztva?

Pred vszêmi tó moremo kebzüvati, ka je Izraelczom te csasz dobró biló, dokecs szo Bógi vernó szlüšiii; ali kak hitró szo od nyega odstópili, taki szo razlocsne kastig ak: bojna, glád, küga, doszégnole nyé.

XXII. Od Judithe.

*Sto je oszlóbodo Bethulio váras gda gá je Holofernes ob-
széo?*

Bethulio váras od obszedénya Holofernésovoga je oszlobodila pobošna i junácska Juditha.

Kakda?

Etak: Juditha je právila Bethuliánczom, naj sze é-nyóv navküpe Bógi pomolijo. Potom toga je odisla v-tábor Holofernesov, i gda je ete v-pijanoszti zászpaó, od-szêkla nyemi je glavó, stero je z-szebov odneszla, i na varaska vráta pribila. Vidévsi tó nepriátelje pobegnoli szo od várasa.

Ka sze z-toga vesimo?

Z-toga sze vesimo, kak hasznovita je molitev, i ka je Bóg vszigidár pripraven one pomocsti, ki sze k-nyemi obernéjo.

OD PROROKÓV

XXIII. Predgovor od prorokóv.

Sto szo bili proroczje?

Proroczje szo bili pobošni lüdjé, ki szo z-bošega na-dehnenya prisesztna dugoványa naprê nazveztsávali, i z-bošov pomocsjóv csüda csinili; bili szo oni telikajse i vu-csitelje lüdsztva; na dale opominali szo lüdsztvo na po-stüvanye právoga Bogá, i naj verje ono v-toga obetsa-noga Odküpitela, i Bógi provolno 'sivé.

Gda szo 'sivéli proroczje?

Bóg je od vrêmena do vrêmena poszlaó Izraelczom proroke; táksi szo bili: Mošes, David, Samuel; ali naj vevs je biló prorokov, gda szo ládali kralóvje v-Izraeli, i v-Judi.

Steri szo bili naj glaszovitêsi proroczje?

Naj glaszovitêsi proroczje szo bili: Eliás, Elizeus; za tém: Ísaiás, Jeremias, Ezechiel, Daniel, i escse drügi dvanájszet.

XXIV. Od Eliása.

Gda je 'sivéo Eliás?

Eliás je 'sivéo vu vrêmeni naj hüsega kralá Izrael-szkoga, Achaba.

Z-csem sze je Bóg Achabi poprêto, za volo nyegove nepobó'snoszti po Eliási proroki?

Bóg sze je Achabi proprêto, ka tri lêta ne dá zemli ni desdsja, ni roszé.

Je li sze je Achab na eto pretênye pobógsao?

Achab na eto pretênye nê szamo ka sze je nê pobógsao nego je escse iszkao Eliása vmoriti.

Kam sze je Eliás zkrio od Achaba?

Eliás sze je od Achaba szkrio pri potóki, Karith zvánom, gde szo gâ kóvranje csüdnovitó z-krühom i meszom hránili.

Z-kaksim csüdom je Eliás lüdsztvo Izraelszko na zpoznanye právoga Bogá nazáj pripelao?

Eliás je Izraelszko lüdsztvo na zpoznanye právoga Bogá etak nazáj pripelao: on je zézvao lüdsztvo, i pope

krivoga bogá, Baála na goro, Karmel zváno naj tam szvo-
jemi krivomi bógi áldov prikašejo, i naj popevje za ál-
dov potrêben ogeny od bogá Baála zproszijo. Popevje
toga krivoga bogá szo zkákali okóli áldova, derli szo
meszó z-szvojega têla, naj z-etim znamênyem potertoga
szerdczá, zproszijo za áldov potrêben ogeny od szvojega
Bogá; ali vsze je biló zahmán, ognya szo nê zproszili.
Teda je i Eliás szvojemi Bógi áldov prikázao, i na nye-
govo molitev je taki zpadno z-nébe ogeny na áldov. Lüd-
sztvo tó vidévse zpadnolo je na obráz, i goré zkricsalo:
„Jehova je Bóg.“

Je li po etom dao Bóg de'sds?

Bóg je po etom na Eliásovo prosnyó dao roden de'sds.

Kak je je Eliás z-toga szvéta odiseo?

Elizeus nám szvedocsi, ka je on vido, gda je Eliás
na ognjeni kóláj odneseni bio v-nébo.

XXV. Od Elizeusa.

*Ka sze je zgódilo onoj szprevêdnoj détczi, stera szo Elizeusi,
gda sze je v-Bethel váras napóto, gútsala: plesivecz plesivecz?*

Tó sze je zgó-
dilo nyim: Dvá
medvéda szta pri-
bêsala z-lóga, i
raztergala szta
stirideszét, i dvê
déteté. Tó naj za
návuk szlüsi det-
czi, kak sze nyim
sztári lüdi, náj-
mre pa, dühovni
pasztirov trebê
postüvati.

*Kakse csüdo je
vesino Elizeus, naj
pomore edno szíromasko doviczo?*

Elizeus, naj pomore edno szíromasko doviczo, vesino

je eto esüdo: tá dovicza, stero szo vnógi za volo nyéno-
ga dugá jákó pritiszkávali, je mêla escse szamo maló oli-
ja; té oli je Elizeus z-esüdom tak povnósao, da je s-nyim
vsze szvoje dugé vö plátsati mogla.

*Kak je zvráco Elizeus Námána, voja siriánszkoga kralá
od gobe?*

Zapovedao nyemi je: v-Jordan potoki szedemkrát
sze zkópati.

*Je li je Elizeus za eto esüdnovito zvrácsenye vzéo káksi dár
od Námána?*

Náman je stéo za eto zvrácsenye Elizeusa darüvati,
ali on je dára nê stéo vzéti.

Ka sze je zgodilo z-Gieziom Elizeusovim szlugom?

Giezi je zlagao pred Námanom, ka nyegov gozpód.
Elizeus, má goszté, i záto je proszo v-nyegovom iméni.
naj nyemi káksi dár podeli, z-sterim bi mogo goszté szvo-
je podvoriti. I za vólo ete lási je on taki v-ono gobo
zpadno, s-steré je Námán pervó zvrácseni bio.

XXVI. Od Jónása.

Kam je poszlao Bóg Jónása, proroka?

Bóg je zapovedao Jónási, naj ide v-Ninive váras opo-
minat tam sívócse zpácseno lüdsztvo, naj sze po pokór-
poverné. Ali Jó-
nás je tó nê stéo
vcsiniti, nego je
széo na edno lád-
jo, naj pred Bó-
gom, szvojim go-
zpodárom pobe-
gne.

*Ka sze je zgodiló
Jónási ma mórji?*

Mórje sze je na
náglijákó zburka-
lo. Brodárje szo
metali koczke,
naj zvêdijo: sto

je zrok ete pogibeli, i koczka je zpadnola na Jónása. Jónás je szvojo kriviczo vadlűvao, i záto szo gâ v-mórje vergli i taki gâ je mórszka riba pošerla, ali na trétji dén gâ je páli vő vergla na szűho zemló.

Jeli je potom toga odiseo Jónás v-Ninive nazvezt'savat pokóro?

Jónás je taki odiseo v-Ninive, i kak hitró je Ninive-tánczom pokóro nazvêzto, taki szo sze povernoli.

XXVII. O d drůgi prorokóv.

Ka je vrêdno znati od drůgi prorokóv?

Od drůgi prorokóv je vrêdno znati: ka szo oni nê vnóga csűda csinili, nego szo za vólo szvojega vréloga návuka glaszoviti pósztali.

Ka szo med drůgimi naj vecs vsili proroczje?

Proroczje szo med drůgimi naj vecs vsili: ka je szamo eden Bóg; ka vönêsnya szlűsba boša brezi notrês-snye pobošnoszti, brezi práve Vere, i dobroga zroka, je Bógi nê prijétna; ka blišnyega odűrjávati, ali gâ vkaniti, je nê szlobodno, ár je Bóg vszê nasz obsinszki otsa, i Sztvoriteo.

Ka szo prorokűvali proroczje?

Proroczje szo prorokűvali: ka Messiás pride; pa escse i vrêmen szo nazvêztili nyegovoga prisesztja; prorokűvali szo, ka gâ edna devicza porodi v-Bethlehem, ka on k-szlêdayemi doszta mora terpeti, i z-szilnov szmert-jov omrêti, ali ka sze on po szmertí odicsi.

Ka szo zvűn toga escse prorokűvali?

Zvűn toga szo escse prorokűvali, ka sze Izraelszko lűdsztvo odpela v-robsztvo, ali ka szo páli z-toga oszlobodi, i escse vnóga drůga.

Kakse mislênye májo v-nami pobűditi prorokűvanya od Messiása?

Gda vidémo, ka szo szo v-Jezusi Krisztusi vsza ona do kraja zpunila, stera szo proroczje vecs sztotin lét od Messiása naprêpovedali: mi moramo vszegavêcs v-tom mislênyi porezdjeni biti, ka vera kersztsanszka je délo rók boši.

XXVIII. Od prepádnjenja králesztva Izraelszkoga i Judovoga.

Jeli je k-szlédnyemi doszégnota bósa kastiga králesztvo Izraelszko i Judovo?

Doszégnota je; ár da szo sze Izraelczi pa vsza opominanya, stera szo glászili proroczje, i na vsza esüdna déla, stera szo oni csinili, nej steli povernóti, prislo je k-szlédnyemi vrêmen, i Bóg je za kastigo eta králesztva opüsztó.

Sto je opüsztó králesztvo Izraelszko?

Králesztvo Izraelszko je opüsztó Salmanassar, kráo Assiriánszki on je obládao glávni váras, Samario, i Izraelcze z-krádom navkúpe v-robsztvo assiriánszko je odpelao.

Po nikeliko lèti sto je podjármao králesztvo Judovo?

Králesztvo Judovo po nikeliko lèti je podjármao Nabukodonosor, kráo Babilonszki, ki je Jerusálem váras z-mecsom, i ognjom do téo fundao, kralá pa, i lüdsztvo je z-szebov v-Babilonszko robsztvo odpelao.

Ka sze z-toga vesimo?

Z-toga sze vesimo, ka Bóg má poterplênje z-grêsnikom, i ka nyemi vrêmen dá, naj sze pobógsa; ali es grêsnik terdokorno v-szvojoj hüdobi osztáne, teda g zaiztino bósa kastiga mimo ne odide.

ASSIRIÁNSZKO ROBSZTVO.

XXIX. Od Tobiása.

Sto je bio Tobiás?

Tobiás je bio v-robsztvi pobósen eslovek. Szvoj vózne tivárise je on tróstao, ár je nyê pomágao, gde szamo mogo, i mertve pokápao.

Kaksa neszreca sze je zgodila Tobiási?

Gda je ednók Tobiás mertve pokápao, i jákó trüde sze je na zid naszlono, i zadrêmao, szpadno je nyemi vrêcsi lasztvicsni gnoj vu ocsi, i od toga je on taki oszlepno

Kam je poszlaó Tobiás szvojega sziná?

Tobiás je poszlaó szvojega sziná v-Ráges, k-szvojjim rodjákom, naj proszi od nyi pêneze stere szo nyemi dušni bili.

Koga je dao Bóg mládomi Tobiási na toj póti za voja?

Bóg je mládomi Tobiási za voja dao Rafaela, Arkángela.

Kak je mládi Tobiás potüvao?

Potüvao je szrecsnó. Nê je szamo dúg nyemi bio nazáj plátsani, nego je dóbo escse i hcsér szvejega rodjáka za šeno; i gda sze je domó poverno, zvrácsó je ocsi tüdi szvojega otsé, z-šutsom one ribe, stero je na rátanye szvojega voja csüdnovitó vlóvo, gda sze je kópao na póti.

Ka sze vcsimo z-Tobiásove zgodbe?

Vcsimo sze z-Tobiásove zgodbe, da onim, ki Bogá lübijó, vsza szlüsijó na haszek.

BABILONSZKO ROBSZTVO.

XXX. Od Dániela.

Sto je bio Dániel?

Dániel je bio bogábojécsi cslovek, i prorok, koga szo escse v-mladoszti z-drügimi šidovmi v-robsztvo odpelali.

Kak je Dániel 'se v-mladoszti pokazao szvojo bogá-bojaznozt?

Dániela, i escse nike prednyêse mladéncze je odebrao Nabukodonor kráo za szlüsbo v-szvojjem dvóri, i zapovedao je vel szvojega sztola jêsztvino nyim dávati. Ali da je mošesova právda nyim bránila z-táksimi jêsztviniami sivéti: záto Dániel, i escse trijé nyegovi tivárisje szo nê steli eti jêsztvín k-szebi jemati, nego szo zadóvolni bili z-szocsivov, i z-vodóv.

Jeli je Dániel bio prestimani pri Nabukodonozorí, i potomtoga pri Dariusi králi?

Daniel je bio za vólo szvoje múdrószti pri Nabukodonozori, i pri Dariusi jákó prestimani.

Na kaksi námerek je oberno Dániel szvoje prestimanye?

On je naj vecs bio na tom, naj pogane od krivi bogóv molbe odverné, i nyé na zpoznanye právoga Bogá pripela; zatém, naj vero v toga obetsanoga Messiása poterdi, i razzsiri med nyimi.

Steriva dvá bolvana Babilonczoj je prepravo Dániel?

Dvá bolvana Babilonczoj, steriva je Dániel prepravo, szta etiva bilá; opervics: Bolvan krivoga boga, Beel zvánoga. Dániel je nazvêzto králi, ka ona jéla; stera sze vszáki dén tomi krivomi bógi noszijo v-czerkev, ne jê on, nego popevje toga krivoga bogá, i nyihova šene, i detcza. Drügócs: ednoga velikoga pozója, steromi szo sze Babilonczy, kak bógi klányali, je vmóro Dániel etak: on je z-dlake, szmolé i mászti pripravleno jélo nyemi dao pošréti, od steroga je nyegov terbük, da je toga jéla šeló-decz nê mogo zkühati, na zkoré oteko, i on sze je razpocso.

Ka szo vcsinili popevje krivi bogóv z-Dánielom?

Popevje krivi bogóv szo sze jákó razzszerdili na Dá-

niela, i záto szo gâ vergli v-orozlánszko jamo : ali Bóg gâ je tak bráno, da, csi szo rávnó orozlánje jákó gládni bili, denok szo sze gâ né teknoli.

XXXI. Od Dánielovi tivárisov v-gorêcsoj pécsi.

Ka sze je zgódilo z-trêmi Danielovimi tivárisimi, ki szo sze zváli : Ananiás, Azariás i Mizael?

Eti Dánielovi tivárisje szo nê steli nikak zlátomi kêpi Nabukodonor kralá sze klányati, i záto szo bili veršeni v-gorêcso pécs: ali od ángela szo bili v-toj pécsi esüdnovitó v-šitki obdersáni.

Ka je vesino kráo, gda je vido, ka eti mládenci ne gorijo v-pécsi?

Zapovedao je, nyé vö vzéti z-te pécsi, i pod szmertnov kastigov je prepovedao, naj sze vecs niscse ne podstópi blázniti šidovszkoga Bogá.

Ka sze z-toga vesimo?

Z-toga sze vesimo: ka, csi je še eden pogan blázne-

nye Bogá za tak veliko grehoto deršao, da je szmerti kastigo vö povedao na vszákoga, ki bi szméo blázniti Bogá: keliko vekse kastige vrédno mora biti bláznenye, i preklinyanye pred ocsmi kerstsánszkoga esloveka?

XXXII. Od Esztere.

Sto je bila Eszter?

Eszter je bila szirociza, ali lêpoga dersánya sidovszka deklina, stero je Asverus, kráo peršianszki szebi za šeno vzéo.

Sto je bio Eszterin odhrániteo po szmerti nyéini Sztarisov?

Eszterin odhrániteo je bio nyéini vüjecz, Mardocheus.

Sto sze je szerdo na Mardocheusa?

Na Mardocheusa sze je szerdo te gizdávi Áman, ki ze z-fáncoszti, kralá na nyé vzéo, ka je zapoved vö dáo, naj sze vszi šidovje, ki szo v-nyegovoj zemli bili, zpomorijo.

Kak szo sze 'sidovje oszlóbodili od pogibelistero je nyim Áman pripravo?

Pri ednoj vecsérji je odkrila Eszter králi vszo hü-dóbo Ámanovo, i proszila gâ je, naj sze szmilüje šidovom. Na stero sze je kráo tak na Ámana raz-

szerdo, da gâ je dao na ono viszáczo obesziti; stero je on pervo Mardocheusi pripravo.

Ka sze z-toga vsimo?

Z-toca sze vsino: kak Bóg ponízi toga gizdávoga, i szüne ga v-tiszto jamo, stero on drügomi kopa.

XXXIII. Od oszlobodjenyá 'Sidovov z-rob-
szstva, i od szlédnyi lét nyihovoga krále-
szstva do obetsanoga Messiása.

Sto je odpüszto 'sidove z-robosztva?

'Sidove je z-robosztva odpüszto Czirus, kráo persi-
ánszki.

Sto je zpelao 'sidove z-robosztva v-domovino?

'Sidove je z-robosztva v-domovino zpelao naj pervó
Zorobábel, potom pa Eszdrás, i po szvojem povernényi
szo taki czérkev zidali.

*Sto je ravnao délo, gda szo 'sidovje zidali Jeru'sálem
váras?*

Délo pri zidanyi Jeru'sálem várasa, je ravnao Nehe-
miás, ki je bio pehárník Artakserkses kralá, i od nyega
je zproszo dopüztšenýe za zidanye várasa.

*Jeli szo 'sidovje pri zidanyi várasa, i czérkvé meli pro-
tivnike?*

'Sidovje szo pri zidanyi várasa, i czérkvé protivnike
meli blišnye národe, steri szo csesztó na nyé vdarili, i tak
szo šidovje prisziljeni bili, pri zidanyi vszigdár z-orosjom
prepászani delati.

*Kak je biló 'sidovom, gda szo zpadnoli pod Antiochus kralá
oblászt?*

'Sidovom je pod Antiochusom jákó hüdó biló, ár je
nyim ete neszmilník prepovedao, szlúšbo bóso póleg Mó-
sesove právde obdersávati, i nyé je med groznimi mókami
prisziljávo, naj molijo bolvane, i naj jejo braszko meszó.

Jeli szo 'sidovje szvojoj právdi verni osztanoli?

'Sidovje szo szvojoj právdi tak verni osztanoli, da
szo vnógi gotovi bili, ráj vmréti, i naj vekse móke pod-
neszti nego szvojo právdo, prelomiti; — tak je vmró te
sztárí Cezár, i szedem Machabeusovi brátov z-szvojoj
máterjov navküpe.

Sto sze je tomi neszmilniki naj vecs próti posztavo?

Tomi neszmilniki naj vecs sze je próti posztavo, ve-
liki pop, Matathiás ki je z-Jeru'sálema pobegno med bregé,
i junáke izraelszke okóli szébe je vkup szpravo.

Sto sze je junácki boro z-Antiochusom?

Z-Antiochusom szo sze junácki borili trijé Machabeusovi bratje, steri otsa je bio Matathiás. Oni szo pobili Antiochusovo vojszko, i dobili szo nazáj Jerusálem.

Kak je dokoncsao Antiochus szvoj 'sitek?

Gda je Antiochus csüo, ka je pobita nyegova vojszka, hito je v. Jerusálem; ali na póti vö zpadnovsi z-kól, vmró je med sztrahsnimi boleznosztmi.

Po sztó létí sto je pod dátso vergo 'sidove?

Rimláncki, z-steri milostse je priseo Heródes na sídovszki králeszki sztolec.

Jeli je Heródes bio 'sidov, ali tühinecz póleg szvojega zlé'senyá?

Heródes je póleg szvojega zlé'senye nê bio sídov, nego Idumeánecz i tak tühinecz.

Gda je tak od Judovoga pokolénye kraj vzéta bila králeszka oblászt, sto je póleg Jákovovoga proroküvanya morao pridti?

Póleg Jákovovoga proroküvanya je morao pridti Odküpiteo, koga preszvéto imé je:

J e z u s K r i s z t u s .

DRÜGI TÁO.
N Ó V I Z Á K O N .
JEZUSOVO DETINSZTVÖ.

I. Od narodjenyá szvétoga Ivana kersztitela.

Póleg nazveztsávanya prorokóv, sto je morao pridti pred Jezusom?

Morao je pridti eden prehodnik, ki bi lüdi na prisesztje Messiása pripravo.

Sto je bio té prehodnik?

Té prehodnik je bio szvéti Ivan kersztiteo.

Sto szo bili roditelje szvétoga Ivana kersztitela?

Roditelje szvétoga Ivana kersztitela szo bili: Zachariás, pobošen sidovszki pop, i Ošebet.

Gde, i po kóm je Bóg nazvézto Zachariási ka sze nyemi szin, po iméni Ivan má naroditi?

V-Jerušálemszkój czérkvi, po Gabriel Orkangeli je Bóg nazvézto Zachariási, ka sze nyemi szin, po iméni Ivan, má naroditi, rávno gda je Zachariás póleg dušnoszti szvoje Bógi áldov csinio.

Jeli je Zachariás v-szvojem zburkanyi taki vervao angeli, gda je nyémi té nedovêden glász prineszo?

Zachariás je nê taki vervao; záto gâ je Bóg z-têm pokastigao, ka je nê mogo gútsati, i bio je némi do csasza.

Je li sze zpúnilo Gabrielovo prorokúvanye?

Kak je angeo nazvézto, porodila je Ošebet ob szvojem vrêmeni sziná, ki je dóbo imé Ivan, i na szkoré je Zachariás páli pregóvoro, i hválo Goszpodna Bogá z-szlávnov peszmov.

II. Od vtelovlenyá Sziná bo'sega.

Kak je Gábriel Árkangeo pozdravo Mario?

Poszlaó je Bóg Gabriela arkangela v-Názareth k-Má-

rii, ednoj pobo'snoj deviczi, stero je on z-etimi recsmi pozdravo: „Zdrava bojdi Maria! milostse puna; Gozpon je z-tebom: blagoszlovljena szti ti med šenámi.“ Na stere recsi sze je Maria jákó presztráhsila.

Kak je angeo bátrivao Mario?

Angeo je nyó bátrivao z-etimi recsmi: „Ne boj sze Maria, ár szti najsla milostso pri Bógi. — Ovo proprimes v-utro-bi, i porodis sziná, i zvala bodes imé nyegovo Jezus! — Düh szvéti pride na tébe, i jákoszt toga naj

visnyega obszénca tebé, i záto, stero sze od tébe porodi, Szvéto, zvaló sze bode Szin boši.“

Ka je Maria odgovorila na ete recsi?

Maria je na ete recsi z-velikov poniznosztjov odgovorila: „Ovo, szlűšbenicza gozpodnova! naj mi bode póleg rêcsi tvoje.“ — I Rêcs je têlo vsinyena bila.

III. Od narodjenjá Jezusovoga.

Gde sze je Jezus naródo?

Jezus sze je naródo v-Bethlehemi, v-ednoj staliczi.

Kak sze je tó zgódilo?

Tó sze je etak zgódilo: Rimszki czaszar, Augusztus je vö dao zapoved naj sze vszáki nyegov podlošnik popiszati dá v-onom vársi, z-steroga je nyegovo pokolênye zislo. Jošef i Maria szta morala póleg ete zapóvedi v-Bethlehem idti, ár je nyidva pokolênye z-toga várasa zislo. Ali gda szto nyidva v-Bethlehem prisla, nê szta vecs nigde mogla sztána dobiti, ár szo vsze hise še napunyene bilé;

zato szta sze morala v edno prószto staliczo potégnoti, i v-etoj je parodila Maria sziná szvojega, ki sze zove Jezus. Komi je naj p rvó biló nazvétšeno Jezusovo narodjenyé?

Jezusovo narodjenyê je naj pervo nazvétšeno biló pasztirrom, ki szo blúzi Bethlehema esrêde paszli.

Jeli szo dicsili i angelje Jezusovo narodjenyé?

I angelje szo dicsili Jezusovo narodjenyé veszéló pöpévajócsi: „Dika Bógi na viszini, i mir lüdém na zemli, ki szo dobre vóle.“

Jeli szo sli pasztirje v-Bethlehem?

Pasztirje szo hitró odishi v-Bethlehem, naj vidijo, i molijo bošánszko dê ecze Jezusa.

IV. Jezus sze Bógi prikáše v-czérkvi.

Gda je Maria póleg Mo'sisove právde szvojega pervo rodjenoga sziná v-Czérkev prineszla, i prikázala Bógi, sto je Jezusa teda pozdravo?

Jezusa v-czérkvi, gda je bio prekázani Bógi, je

pozdravo Simeon, sztarecz, ki je od Dühá szvétoga obet-
sano méo, ka ne vmerjê pervo, dokecs ne bode vido Od-
küpitela.

Kak je Simeon pozdravo to bo'sánszko détece?

Simeon je vzéo Jezusa na szvoja nárocsa, i zdignovsi
pobošná szvojo pamet k-Bógi, zahváló je nyemi za
tó milostso, ka je z szvojimi ocsmi mogo Odküpitela
vidéti.

Ka je vesinila pri toj priliki Anna prorokicza v-czerkvi?

I ona je Bogá hválila, i pripovedávala je vszêm
od prisesztja Zvelicsitela, ki szo csakali odküplenýé
Izraëal.

V. Od szuncsenoga zhoda múdri.

*Po csem je Bóg nazvêzto szuncsenoga zhoda múdrim, ka
sze je naródo Odküpiteo?*

Bóg je tim múdrim narodjenýé odküpitela nazvêzto
po ednoj nenávadnoj zvêzdi.

Kam je pelala zvêzda te szuncsenoga zhoda múdre?

Zvêzda je nyé pelala prêk Jeru'sáloma v-Bethlehem.
Gda szo pitali ti múdri v-Jeru'salemi za nóvo-rodjenoga
'sidovszkoga kralá kakse zburkanye je ete glász pobüdo
v-Heródesi?

Na pitanye ti múdri, gde sze je naródo nóvi šidovszki
kráo, sze je presztrahso Heródes, i š-nyim vesz Jeru-
šálem.

Zakaj sze tak jákó presztrahso Heródes?

Heródes sze je záto presztrahso, ár sze je bojao, ka
zgübi szvoje králesztvo.

Kaksi napótek je dáo Heródes tim múdrim?

Heródes je nyim velo, naj szamo idejo v-Bethlehem,
i csi nájdo détece, nazájidocs naj nazvêztijo i nyemi,
gde sze ono nahája, naj more i on nyé molit' idti.

Ka szo vesinili ti múdri, gda szo najšli détece?

Klecsécs szo jê molili, i darüvali szónyemi: zláto,
kadiló, i plemenito mászt, ali mirrho.

Jeli szo sze ti múdri nad Jeru'sálem povernoli v-szvojo domovino?

Ti múdri szo sze nê nad Jeru'sálem v-szvojo domovino povernoli; ár je v-szne zapovedao nyim Bóg, naj sze ne vernéjo k-Heródesi. Póleg ete zapóvedi szo sze po drúgoj póti oberholi v-szvoja der'sánya.

VI. Od bêšanya v-Egiptus.

Kakso necsamúrnošt je vsino Heródes, gda szo sze ti múdri nê povernoli k-nyemi?

Vszo nóvorodjeno, moskoga zpola detczo, steraszo escse nê dvê leté sztara bilá, je dao Heródes v-Bethlehemi, i v-czêloj okroglini zpomoriti, miszlecsi, ka med etimi vszegavêcs i nóvorodjeni krao, — te máli Jezus, prêde.

Kak sze je oszlóbodo Jezus od Heródesove necsamúrne róhe?

Angeo je v-szne opómeno Jo'sefa, ka sze velika po-

gibelnošt preti
tomi dēteti, i zá-
to je velo nyami,
naj z Jezusom, i
z-Mariov beši v-
Egiptus.

Gda sze je pover-
no Jo'sef z-Je-
zusom, i Mari-
ov z-Egiptusa?

Jošef sze je
poverno z Jezu-
som, i Mariov z-
Egiptusa po Heródesovoj szmertí; ali iê v-Bethlehem
nego v-Názareth.

VII. Od Jezusa, kak dvanajszet lét' sztaroga dēteta.

Gda je Jezus bio v-dvanajszetom léti, kam je só z-szvojimi roditelmi?

V-szvojem dvanaj-zetom léti je só Jezus z-szvojemi roditelmi v-Jerušálem na vüzenszke szvétke.

Jeli sze je on taki domó poverno z-roditelmi po eti szvétki?

Nê sze je poverno; nego je osztáozám z-Jerusalemi: Stimajócsi pa nyegóvi roditelje, ka sze on nahája med pótnimi tivárisi, i naj hitrê v-drüsztviszvoje rodbine, nê szo sze vnogo brigali; ali gda szo prisli v-pervo mézto, gde szo steli prenocsüvati, i nyega szo nê najsli, teda szo sze jákó presztrahsili, i taki sze povernoli nazáj, da gâ poisesejo.

Gde szo réditelje po trê dnévi Jezusa najsli?

Na szvoje veliko veszeljé najsli szo ga v-Czérkvi Jerušálemszkoj, gde je na szrêdi med pizmó-znáncozi szédo, pószlühsajócsi nyé, i zpitávajócsi, tak da szo sze vszi csüdivali nad nyegovov múdrostjov.

Ka escse známo od Jezusovoga detinsztva?

Od Jezusovoga detinsztva známo escse, ka sze povernovsi domó v-Názareth, szvojim roditelom je bio vu vszem pokoren, i ka je gorijemao nê szamo v-dóbi, nego i v-múdrószti, i milostri pri Bógi i pri lüdê.

Ka sze májo vsiti, nájmre detcza z-példe dvanajszet lét sztaroga Jezusa?

Detcza sze z-példe Jezusove vsiti májo, opervics: ka i ona morajo radav-czérkev idti, kak je só Jezus; i ka v-czérkvi pobošna naj bodejo, i na návuk dühovnika naj dobró pázijo; drügócs: vsiti sze májo, naj bodo pokórna szvojim roditelom, kak je i Jezus pokóren bio, i naj ne grátajo szamo sztarêsi od dnéva, do dnéva, nego naj sze telikajse i pobógsajo, i v-dobrom vsze vise i vise naprêidejo.

OD OCSIVEZTNOGA ZKÁZANYA JEZUSA MED SZVÊTOM.

VIII Od szvéto ga Ivana, kak predgar a pokóre.

Gde je prebivao szvéti Ivan kersztiteo pervo, kak je zacsno predgati?

Szvéti Ivan kersztiteo pervo, kak je zacsno predgati, je prebivao v-püsztni v-steroj je osztro pokóro csinio; óprava nyegova je bila z-kaminszkoga kozsminya, i hrána nyegova szo bilé kobilicze, i mêd divji.

Gde je zacsno szvéti Ivan predgati?

Szvéti Ivan je zacsno predgati pri Jordan potóki.

Ka je predgao szvéti Ivan?

Szvéti Ivan je predgao: naj lüdjé pokóro csinijo, ár sze priblišáva králesztvo boše.

Jeli je szvéti Ivan veliko pazlivoszt pobüdo med lüdmí z-predganyem pokóre?

Szvéti Ivan je z-predganyem pokóre tak veliko pazlivoszt pobüdo med lüdmí, de szo ga vnógi der'sali za Messiása, prisli szo k-nyemi poszelniczje, i pitali szo gâ; jeli je on Messiás? Ali Ivan je zrâven vö povedao, ka je on nê Messiás, pa escse, ka je niti nê vreden odvézati reménya obüteli nyegove.

IX. Od Jerusovoga kerszta, poszta, i zkü-sávanya.

Gde, i sto je Jezusa kerszto?

Jezüsa je kerszto szvéti Ivan v-Jordan potóki.

Ka sze je zgódilo taki, gda je bio Jezus okersztseni?

Gda je bio Jezus okersztseni, odperla sze je néba, i Düh szvéti v-golóbjem kêpi je dolé sztópo na Jezusa; zatem csüle szo sze z-nébe ete recsi; „Etoje szin moj lübléni, v-kom sze je meni dobró dopadnolo.“

Kam je só Jezus, gda je bio okersztseni?

Gda je bio Jezus okersztseni, só jo v-püsztno, i tam sze je poszto, i molo je stirideszét dni.

Gda sze je Jezus stirideszét dni poszto, kak je bio zküšá-
vani?

Gda sze je Jezus stirideszét dni poszto, stéó ga je
vrág na nyé vzéti, opervics; naj oberné kaménye na
krüh; drügócs: naj sze dolé püshti z-czerkvenoga ver-
ba, i tak szi po tom csüdi naj szprávi stimanye pred lüd-
sztvom; tretics: naj dolé poklekne pred vrágom, ki je
nyemi záto vsze blágo toga szvéta obetsao.

Teli sze je Jezus dao zapelati od vrágá?

Jezus szo je nê dao od vrágá zapelati, nego ga je
od szébe odegnao, govorécsi nyemi: „Odidi od méne
satan.“ Na tó prisztópili angelje k-Jezusi, i szlüsili szo
nyemi.

X. Od pervi vucsenikov Jezusovi, i od szvát-
be v-Galileanszkoj Káni.

Sto szo bili pervi Jezusovi vucseniczje?

Pervi Jezusovi vucseniczje szo bili: András, i János;

ali na zkoré szo sze k-nyima pridrúšili Simon Peter, Filip, i Nathániel, ali Bertalan.

Kakse csüdo je vsino Jezus na szvátki v-Galileánszkoj Káni?

Da sze je szvatom zmenkalo vino, dao je Jezus napuniti sészt rócsek z-vodóv, i velo je, naj ete neszéjo sztarisini; med tem toga sze je voda obernóla na vino.

XI. Od Jezusa, kak vucsitela.

Keliko lét je bio sztar Jezus, gda je zacsno vcsiti?

Gda je Jezus zacsno vcsiti, bio je on sztar tré-szeti lét.

Keliko lét je vsio Jezus?

Jezus je vsio tri lêta.

Kak je Jezus vsio?

Jezus je vsio prószto, ali z-telikov múdrosztjov, da szo sze nyemi vszi csüdivali, i pravili; „Escse je ni eden cslovek nê tak vsio, kak ete;“ naj ráj je pa vsio v-prílikaj, i pripovêdkaj.

Jeli bi ti stero z-eti prílik, i pripovêdk' evangeliumszki znáo povedati?

Znam pcedati ete, na példo: pripovêdko od zgüble-noga sziná, od milosztivnoga szamaritánusa, od bogatoga razszipávca, i sziomaskoga Lázara; zatêm príliko od dobrog szemena, od goricz', od szvábe, i králesztva bošega, vsza eta naj vucsiteo pripovedáva szvojim vucsenikom i zkerb má na tó, naj oni szami z-szvojimi recsmi znájo tó páli pripovedávati.

Jeli szo nyegov návuk radi poszlühsali?

Lüdsztvo je nyegov návuk radó poszlühsalo: ali pizmó znánczi i Farizeusje szo gâ odürjavali za vólo návuka nyegovoga.

Z-csém je Jezus poterdo szvoj návuk?

Jezus je szvoj návuk poterdo z csüdami, i prorokü-vanyi.

OD OCSIVEZTNOGA 'SITKA JEZUSOVOGA.

XII. Od Jezusa v-czérkvi. i od noesnoga prihoda Nikodemusovoga k-Jezusi.

*Gde sze je Jezus
pervikrát ocsiveztnó
zkázao?*

Jezus sze je pervikrát ocsiveztnó zkázao v-czérkvi Jerusálemszkój z-steré je odávajócse, i köpivajócse vö zgoná, govorécsi: „Hisa otsé moje-ga je nê razboj-nicska jama.“

Jeli je pervo ocsiveztno Jezusovo zkázanye v-czérkvi pobü-dilo veliko kebzüvoszt?

Pervo Jezusovo ocsiveztno zkázanye v-czérkvi je tak veliko kebzüvoszt pobüdilo, da szo ga šidovje z-csüdivanyem pitali: „Kakse znamênye nám dás tovjega poszlanya od Bogá, ka szmêj, i pravmás tak csiniti.“! Nikodemus pa, vládnik šidovszki, je escse v-toj nócsi odiseo k-nyemi, i proszo gâ, naj gâ bole povesi. *Ka je med drügimi návcsó Jezus Nikodemusa?*

Jezus je med drügimi Nikodemusa tó návcsó, ka je potrêben kerszt, odküplený, i vera.

XIII. Od Jezusa pri Jákovom šztüdeczi.

Gda je Jezus z-Jeru'sálema potüvao v-Názareth, z-kim je vküp priseo pri Jákovom šztüdeczi?

Jezus z-Jerusálema potüvajócsi v-Názareth, vküp je priseo z-ednov szamaritanszkov šenóv, od stere je proszo, naj nyemi vodó dá piti; i stero je ob ednim tó vesio: ka

nyegov bošán-
szki návuk ráv-
no tak düsev-
no séjo eslo-
veka vgasüje,
kak voda telovno séjo, i da on, ki nyegov návuk goré prime, po tom vrêmenitno, i vekivecno blásensztvo zadobi.

Ka je Jezus esese vsio tó szamaritanko?

Jezus je tó szamaritanko esese tó vsio, ka mi Bogá v-dübi, i isztini moramo moliti.

Ka je nyê Jezus ob szlédnyim nazvêzto?

Jezus je nyê ob sz êdnyim nazvêzto, ka je on Messiás.

Ka je nató vsinila tá'sena?

Odísia je vu váras, naj zové varaske lüdi: eti vö pribêsavsi proszili szo Jezusa, naj ide k nyim vu váras; Jezus je nyihovo prosnyó poszlühno, dvá dni je osztao pri nyi, vsio je nyé, i oni szo vervali v-nyem.

Ka sze vsimo od szamaritanke?

Od szamaritanke sze vsimo: naj one dobrovolnó naszledüjemo, ki nász zovéjo k-Jezusi.

XIV. Od Jezusovoga prebivanya v-Názárethi,
i nyegove brêsne predge.

Gde je Jezus prvi krát ocsiveztnó vsio?

Jezus je prvi krát ocsiveztnó vsio v-Názarethi, gde je razlošo v-synagogi nistere recsi Isaiása, proroka, stere szo od nyega, kak pridócséga Messiása, povêdane bilé. *Kak sze je dopadnolo tó razlo'senyé Isaiásovoga proroküvanya Názarenczom?*

V-zacsétki szo sze csüdivali; ali na zkoré szo nyemi

na ocsi metali, ka je on sziromaskoga roda, drévo-de-lavcza szin; i gda je nye Jezus za vólo nyihove terdo-kórnoszti pokárao, tak szo sze razszerdili nad nyim, da szo gâ vö vergli z-várasa, i pelavsi gâ na brêg, gde je zožidani bio nyihov vâras, steli szo gâ dolé szünoti, Je-zus pa na szrêdi med nyimi idócsi, pravo je nyim: „pro-roka naj menye znájo postüvati nyegovi domo-rodzci; i odiseo je od nyi.

Steri je med Jezusovimi návuki naj glaszovitési?

Med Jezusovimi návuki naj glaszovitesi je nyegova brešna predga, stero je on na ednom brêgi deršao, gde je veliko vnošino lüdsztva med drügimi tó vcsio: ka je szamo on cslovek prav blášeni, ki je csiztoga szerdczá; naj lübito nase nepriátele, i naj dobro csinimo onim, ki nasz pregányajo; naj ne csinimo blišnyemi ono, ka mi ne bi radi, naj nám drügi vcsinijo; i ka mi naj pervo králesztvo boše, i nyegovo praviczó naj iscsemo, i teda sze nám vsze ono, ka mi potrebüjemo, goré pridá.

XV. Od Jezusa v-Petrovoj ládji.

Ka je zapovedao Jezus Petri, gda je sztopo v-nyegovo ládjo?

Jezus je zapovedao Petri, naj razpresztré mrešo na rib' lovlényé.

Jeli gá je Peter poszluhsao?

Peter, esi je ravno czêlo nócs lovio ribe, ali nikaj je nê vlóvo, denok na rêcs Jezusovo razprésztro je páli mreso, i vlóvo je teliko rib, da szo dvê ládje napunili, i maló ka szo sze nê pográsale ládje, od velike vnošine rib.

Ka sze je zgódilo po tom rib lovlényé?

Peter je zpadno na szvoja kóléna pred Jezusa, i pravo je nyemi: „Odidi od méne, Gazpodne! ár szem jasz grêsní cslovek.“ Ali Jezus gá je obátrivao, govorécsi: „Ne boj sze; od eti máo lüdi bodes lovio,“ tó je: privád-jao bodes lüdi v-králesztvo bose.

XVI. Od Jezusa, i kafarnáumszkoga sztót-nika.

Ka je proszo kafarnáumszki sztótník od Jezusa, k-nyemi poszlavsi 'sidovszke poglaváre?

Proszo je, naj pride k-nyemi Jezus, i naj zvrácsi nyegovoga betešnoga szlugo.

Jeli je poszluhno Jezus nyegovo prosnyó?

Jezus sze je taki napóto k-sztótníkovoj hiši; i gda sze je on k-nyegovoj hiši še pribliśávo, poszlaó je sztótník szvoje priátele pred nyega; zatêm je i on szám pred nyega só, i proszo gá, naj sze ne trüdi k-nyemi, ár je pravo: „Gazpod-

ne! nê szem vrêden naj prides pod sztreho mojo, nego povê szamo rêcs, i ozdrávi szluga moj.“

Jeli je ozdravo te betê'sen szluga?

Jezus je pohválo iztinszko vero toga sztótnika, i pravo je nyemi: „Naj ti bode, kak szí vervao;“ i ozdravo je szluga v-onoj vöri.

XVII. Od hcséri Jairusove, i od edne betešne šená.

Ka je proszo od Jezusa Jáirus, poglavnik synagoge?

Jáirus je proszo Jezusa, naj zvrácsi nyegovo vmirajócsó hcsér.

Kaksi glász szo med-têmtoga prineszli Jáirusi nyegovi szlugi?

Prineszli szo nyemi glász, ka je hcsi nyegova še vmerla, i záto, naj sze Jezus ne trüdi k-nyê idti, ár pomocsti nemore.

Jeli denok Jezus só k-Jáirusovoj hí'si?

Jezus je denok só k-Jáirusovoj híši, i vzemsi mertvo deklicsko za rokó, pravo je nyê: „Deklicska! jasz ti velim, sztani goré,“ i goré sze je oprávilá taki ta deklicska, i prebüdila sze je páli na šitek.

Kak je zvrácsó Jezus na toj póti, gda je k-Jáirusi'só, edno'seno, stera je dvanajszet lét' terpêla kervari otók?

Ta šena je mocsnó vervalá ka ozdrávi, csi sze szamo krajine gvánta Jezusovoga more, doteknoti. Tó vüpanye imajócsa v-szebi, phála sze je tak dugó med vnošinov, da sze je mogla óprave nyegove doteknoti. Jezus sze na tó obernovsi, pokválo je nyéino iztinszko vero, i pravo je nyê: „Vüpáj sze hcsi, vera tvojs je tebé zdravo vcsinila;“ i od toga hipa je zdrava posztánola šena.

XVIII. Jezus odeberé Apostole, i posztávi Petra za Glávo czérkvé.

Kakse zebiranye je vcsino Jezus med szvojimi vucseniki?

Jezus je naj pervo czêlo nócs molo, i teda je z-vu-

csenikov szvoji zébrao dvanajszet, stere je imenüvao Ápostole; ete je potom toga poszlaó, naj idejo po czêlom szvêti, i naj vsiyo národe právo vero.

Koga je escse zébrao Jezus zvün Ápostolov?

Zebrao szi je escse szedem deszét i dvá vucsenika, ki szo pred nyim po dvá, i dvêma morali idti, v-sterikoli váras je on bio idócsi.

Koga je posztavo Jezus za Glávo czérkvé?

Jezus je za Glávo czérkvé posztavo Petra Ápostola
Kak je posztavo Jezus Petra za Glávo czérkvé?

Gda je ednók Peter pred vszêmi ápostolmi vadlüvao, ka je Jezusj právi Bóg, teda e ny emi vello Jezus: „I jasz velim tebi, ka szi ti Peter, tó je: pecsina, i na toj pecsini zozidam czérkev mojo, i escse vráta pek-lenszka ne pre-morejo nyé. I te-

bi prêkdam klücese králesztva nebeszkoga. — I kâkol zvéses na zemli, zvézано bode i v-nébi; i kâkoli odvésés na zemli, odvézano bode i v-nébi.“

XIX. Od Jezusa i mládencz a v-Náim várasa

Koga je ednók szréo Jezus pri Náim várasa vrátaj?

Szréo je one, ki szo ravno ednoga mertvoga mládencza vö neszli, naj ga pokopajo.

Sto je bio té mertev mládencz?

Bio je jedini szin edne vdovicze.

Kak je obészelo Jezus tó dreszélno mater?

Gda je Jezus opazo veliko šaloszt té dreszélne ma-

teré, pravo je nyë: „Ne jócsi sze,“ teda je zapovedao, naj sztánejo, ki szo ga neszli, i velo je mertveczi: „Mládéncz, jashti velim, sztani goré.“ I taki je goré sztano té mertev mládéncz, i vsívéo je.

XX. Jezus nász vcsi moliti.

Jeli je Jezus cseszto Bogá molo?

Jezus je doszta krát czêlo nócs Bogá molo.

Jeli je Jezus opominao szvoje naszlednike, naj molijo Bogá?

Opominao je nyé, i zagvüsaó, ka vsze dobro morejo zadobiti csi v-nyegovom iméni, z-vüpanyem, i sztálnó pro-szili bodejo od otsé.

Kakso molitev je Jezus vsio moliti szvoje vucsenike?

Jezus je szvoje vucsenike vsio moliti „Otsa nas“ i. t. stera molitev sze zové telikajse molitev goszpodnova.

XXI. Od Jezusovi vucsenikov na zburkanom mórji.

Kákša pogibeo sze je pretila ednök Jezusovim vucsenikom na galileánszkom mórji?

Jezus je ednök v-ládji z-vucsenikmi prêk galileánsz-koga mórja plavao, i da je czêli dén predgao, jákó sze je zatrüdo, i od trüda je zaszpáo na ládji. Na nágli sze je zdaj tak veliki szláp na mórji podigno, da szo vucseniczje v-pogibeli bili, z-ládjov vrét sze potopiti.

Ka szo vcsinili vucseniczje v-etoj pogibeli?

Oni szo sze jákó vbojali, i od sztráha prebüdivsi mestra, kricsali szo nyemi: „Goszpodne, zderši nász, ármi prêdemo.“

Kak je vtisao Jezus te mórski szláp?

Jezus, gda sze je od szna prebüdo, naj pervó je pokárao vucsenike, govorécsi nyim: „Ka sze bojite, mále vere lüdje“? teda je zápovedáo vetrom, naj vtihnejo, i taki sze je mórje vtisalo.

XXII. Heródes dá odszekati glavó Ivani kersztiteli.

Zakaj je vergo Heródes Ivana kersztitela v-temniczo?

Ivan kersztiteo je pravo Heródes králi, ka je nyemi nê szlobodno síveti z-šenóv brata szvojega, i záto ga je vergo v-temniczo.

Kak je vmró szvéti Ivan kersztiteo?

Vmró je, kak manternik. Heródes je ednök dáo na dén szvojega narodjenyá veliko gosztsenyé szlúšiti, geto je Salamone, hcsi nyegove nezákonszke šené tak lepó plészala, da szo sze vszi gosztjé z-Heródesom vrét jákó. veszelili; i teda Heródes, ki je maló bio napiti, zprisze-gov je obetsao nyê vsze dati, kâkoli od nyega bode pro-szila. Herodiásojca, nyé mati je šeléla še dávnó fántiti sze nad Ivanom, i záto je narátala szvojo hcsér, naj pro-szi od kralá glávo, Ivana kersztitela. Heródes je tak dáo odszekati Ivani glavó, i tó v-ednoj szkledi prêkdati deklini.

Ka sze z-toga vcsimo?

Z-toga pripetênya sze vcsimo, kak je nepravicsen, i

zpacslivi Heródes dáo odszekati glavó pravicsnomi Ivani; ali z-toga sze telikajse vcsimo, ka mora i eden drügi sítek biti, v-sterom ti pravicsni za vólo terplivó podneseni krivicz' obilen nájem zadobijo; ti krivicsni pa nikakó zaszlúšenim kastigam ne vujdejo.

XXIII. Od Jezusa, i gládnoga lüdsztva v-püsztini.

Kak csüdnovito je ednök nahráno Jezus pét jezero lüdi v-püsztini?

Jezusa je ednök naszledüvalo pét jezero lüdi v-püsztino, naj poszlhúsajo nyegov návuk. Teda sze je szmilüvao Jezus nad gládnov vnošinov, blagoszlovo je pét jecsmeni krühov, i dve ribicze, i dáo je vucsenikom, naj razdelijo gládnomi lüdsztvi; i v-csüdnovito dób szo sze vszi nasziliti; pa escse, gda szo še vszi sziti bili, vucsenicze szo napunili dvanajszet kosárov z-osztanyenoga dertinya.

Gda je lüdsztvo to csüdo videlo, ka je stelo vcsiniti z-Jezusom?

Lüdsztvo vidévse to csüdo, stelo je Jezusa posztaviti za szvojega kralá; ali Jezus znájócsi nyihovo nakanênye, pobegno je na brêg on szám.

XXIV. Od Jezusovoga preobrázenyá.

Kak sze je zgódilo Jezusovo preobrázenye?

Jezus je vzéo z-szebov na eden visziki brêg Petra, Jákoba i Jánosa, i gda sze je Bógi pomolo, zacsnolo sze je nyegovo licze szvêtiti, kak szuncze, gvánt pa nyegov je grátao bêli, kak sznêg; na tó szta sze zkázala Mošes, i Eliás, i gútsala szta z-Jezusom.

Ka je vcsino Peter, gda je tó zkázanye vido?

Gda je Peter tó csüdnovito zkázanye vido, goré je zkricsao od velike radoszti: „Goszpodne! dobro je nám eti biti; csi scsés, naprávimo eti tri satore; tebi ednoga, Mošesi ednoga, i Eliási ednoga“

Ka sze je zgódilo taki potom?

Eden szvetli oblák je okóli vzéo nyé vsze, i glás sze je z-nébe csüo; „Eto je szin moj lübléni, v-kom je meni dobro dopadnolo, nyega poszlühsajte.“

Kakso mócs je meo ete glász na vucsenike?

Na ete glász szo sze vucseniczje tak zbojali da s od sztráha na szvoj obráz, na klá zpadnoli.

Gda szo z-brêga dolé sli ka je zapôvedao Jêzus vucsenikom na szvoje preobrázanye gledócs?

Jezus je vucsenikom zapovedao, naj nikomi ne pr vijo od toga, ka szo na brêgi videli, dokecs goré ne sztá Jezus od mertvi.

XXV. Od Jezusa, i mále detczé.

Z-kaksega zroka szo nîke 'sene prineszle detczo szvojo Jezusi?

Nîke šene szo záto szvojo detczo k-Jezusi prineszle naj nyé Jezus blagoszlovi; ali vucseniczje szo nê stê püsztiti té detzé, naj k-Jezusi prisztopijo.

Ka je pravo za toga volo Jezus vucsenikom?

Jezus je nyim pravo: „Püsztite te mále k-meni pri-
hájati, i ne bránte nyim, ár je táksi králesztvo nebeszko.“

Ka je vsino Jezus z-timi málimi?

Jezus je nyé na szvoja nárocsa vzéo, pološo je na
nyé szvoje roké, i blagoszlovo je nyé.

Ka je pravo Jezus drügi krát od te mále detzé?

Gda szo sze ednök vucseniczje Jezusovi med szebóv
pregovárjali; steri bi med nyimi véksi bio v-králesztvi
nebeszkom? teda je posztavo Jezus pred nyé edno dête,
pravo je nyim: „Zaiztino velim vám: csi ne bodete,
kak eto dête, ne pridete v-králesztvo nebeszko.“

Ka mi mámo eti zapametivati?

Mámo zapametivati, opervics: kak dobra szo mo-
nala ona deteza biti, stero je Jezus na szvoja nárocsa
vzéo, i blagoszlovo; záto sze i mi mámo pascsiti, tak
dobri biti, kak ona detsicza, naj i nám szvoj blagoszlov
podeli mili Jezus.

Drügócs: csi šelêmo v-nébo pridti neszmémo biti gizardávi, nego moramo biti krotki i ponizni, kak ono dête, stero je Jezus pred vucsenike posztava.

XXVI. Od Jezusa, Márthe i Marie.

V-koga hi'si, i pri kom je naj ráj Jezus v-Bethánii prebivao?

Jezus je v-Bethánii naj ráj prebivao v-Lázarovoj hiši. *Kak szo szeztre Lázarove, Mártha i Maria Jezusa ednógoré prijela?*

Maria je nepresztano szedéla pri Jezusovi nogáj, i poszlúhsala je nyegov návuk; Mártha pa sze je zkerbêla kak bi Jezusa, kak gószta, podvorila.

Ka je právila Mártha Jezusi, záto ka je szeztra nyéna vszigdár szedéla pri nyegovi nogáj?

Mártha je právila: „Gozpodne! kak mores glédati, ka szeztramoja szedi, i mené szamo nihá, tebi szprávlati jeszti? povê nyê, naj mi pomága.

Ka je Jezus odgóvoro na tó Márthi?

Odgóvoro je nyê: Mártha, Mártha zkerbliva szí, i trüdis sze okóli vnóge dvorbé; — ali szamo edno je potrebno. — Maria má tó edno, — stero je potrebno, — tó je: — ona szí je odebrála naj bógsi táo, steri sze ne vzeme odnyé.

Ka sze z-toga vcsimo?

Z-toga sze vcsimo: ka sze nêmamo odvis za vrêmenitno szkerbeti; ár ki sze odvis za vrêmenitno zkerbi, on zgübi to vekivecsno. Záto nigdár tó ne pozábimo, ka je Jezus Márthi pravo: „Szamo edno je potrebno,“ — tó je rêcs bošo poszlúhsati, i póleg nyé síveti.

XXVII. Od Jezusa, kak csüdnoga vrácsa tibešni.

Jeli je Jezus zvün sztótnikovoga hlápcza v-Káfarnaumi, i kervávi otók terpécse'sené escse drüge beté'snike zvráco?

Jezus je zvün sztótnikovoga hlápcza i vnóga drüge

zvráco; ár kamkoli je Jezus so, neszli szo betešnike pred nyega; protin imajócse, i plántave, szlêpe, nême, i od vrága obszédjene; vsze ete je on szamo z-szvojov recsjov ozdravo.

Bi znáo ti meni nistere povedati, ki szo bili zvrácseni, i ozdrávljeni od Jezusa?

Znám povedati; opervics: zvráco je Jezus v-Kafarnáumi ednoga, ki je bio v-protini; i da szo gâ od velike vnošine lüdsztva nê mogli nacsí k-Jezusi prineszti, v-poszteli szo gâ z-hišne sztrehe dolé püsztili pred Jezusa, i Jezus gâ je zvráco, govorécsi nyemi szamo ete recsi: „Goré sztani, vzemi tvojo posztelo, i idi domó.“

Drügócs: zvráco je Jezus pri Siloe vretini ednoga csloveka, ki je oszemtreszeti lét bio betešen.

Tretics: v-Jeriki je zvráco nikoga szlepoga kódisa, pitavsi ga: „Ka bi stéo?“ „Gozpodne! naj videm,“ od góvoro je te szlêpi, i na tó je on preczé vido.

Stertics: Deszét gobavi móšov, gda je nyim pravo: „Idte, pokáste sze popom.“

Pétics; Zvráco je Jezus ednoga szlepca, ki sze je szlêpi naródo; i tó je on vesino etak: vzéo js z-cseszté nikeliko práha, i toga namocsivsi z-szlinami, napravo je blato, i z-têm je namazao ocsi toga szlepca, i právo je nyemi: „Idi i operi sze v-Siloe vodi“; te szlepecz je vesino, kak je nyemi biló zapovêdano, i taki je pregledno.
Ke mámo eti na pamet vzéti?

Eté na pamet vememo, kak je Jezusov šitek bio na zemli blagoszloven; kamkoli je só, poszéd je šitek i zdrávje delio.

XXVIII. Od Jezusa pri Lázarovom grobi.

Koga je escse Jezus prebüdo od mertvi?

Jezus je escse od mertvi prebüdo Lázara.

Kak dugó je biló Lázarovo têlo v-grobi, gda je Jezus tá priseo?

Lázarovo têlo je še stiri dni biló v-grobi, gda je Jezus tá priseo, tak da je še zacsnolo gniliti.

Kak je Jezus prebūdo Lázara od mertvi?

Odpelali szo Jezusa k-Lázarovomi grobi; on je tán zdigno ocsi szvoje próti nébi, molo je, i kricsao z-velikim glászom: „Lázár, hodi vö; i taki sze je Lázár prebūdo na šitek.“

XXIX. Od szvétesnoga Jezusovoga notri idênya v-Jerušálem.

Kam je só Jezus, gda je Lázara prebūdo odmertvi?

Gda je Jezus Lázara od mertvi prebūdo, só je v-Jerušálem.

Ka je naprépovedao Jezus szvojim vucsenikom na póti?

Naprê je nyim povedao: ka bode odáni, na szmert oszodjeni; ka gâ zbítsüjejo, i vmorijo na kriši; ali ka on páli na trétji dén goré sztáne.

Kakse postenyé je zkázalo lüdsztvo Jezusi, gda on szedécsi na oszelici je notrisó v-Jerušálem?

Edni szo pred nyim persztirali szvoj gvánt, drügi szo

palmove vêke metali pred nyim na pôt, i vszi szo z-ednim glászom kricsali: „Hosanna Színi Dávidovomi! blagoszloveni, ki pride vu iméni Gozpodnovom! Hosanna na viszíni“?

Ka je proroküvao Jezus, gda je 'se z-daleka vido te zmo'sen váras?

Proroküvao je opüsztsenyé czérkvé, i czêloga várasa, Jerušálema, stero opüsztsenyé tak sztrahsno má biti, da ne osztáne ni kamen na kámni.

XXX. Od szlêdnye vecsérje.

Ka je vsino Jezus na veliki csetertek vecsér v-Jeru'sálemi?

Na veliki csetertek vecsér je v-Jerušálemi Jezus jo z-vucseniki szvojimi vüzenszkega ágnecza, i z-naj veksov poniznosztjov, je óprao nogé vucsenikom.

Ka je vsino Jezus, gda szo 'se pojeli vüzenszkoga ágnecza?

Gda szo še vüzenszkoga ágnecza pojeli, vzéo je Jezus krüh v-szvoje szvéte roké, i zdignovsi ocsi próti nébi, blagoszlova gâ je, razlomo, i dao vucsenikom, govorécsi: „Vzemite i jête; eto je moje têlo, stero sze za vász dá.“

Ka je Jezus escse na dale vsino?

Za tēm je Jezus vzéo kelih z-vinom v-szoje roké, i gda je hválo dáo, blagoszlovo, i ponüdo, je i nyega vuczenikom, govorécsi: „Pite vszi s-nyega, ár eto je kelih kervi moje nóvoga i vekivecsnoga zákona, stera sze za vnóge prelejé na odpüsztzanye grêhov.“

Ka je zapovedao Jezus za tēm szvojm vucsenikom?

Zapovedao je nyim: naj tó rávno csinijo na nyegovo zpominanye.

Kakse szvesztvo je Jezus pri toj priliki nasztavo?

Jezus je pri toj priliki nasztavo preszvétó oltárszko szvesztvo. Tak je nájmre nász Jezus lübo, da je szebé szamoga nám osztavo na zpómenek i hráno pod kêpom krüha, i vina v-preszvétom oltárszkom szvesztvi.

XXXI. Od britke moke i szmerti Jezusove.

Po szlédnyoj vecsérji, kam je só Jezus z-vucseníki szvojmí?

Po szlédnyoj vecsérji je só Jezus z-szvojmí vucseníki na brêg olivetski, v-eden ográdecz, steri sze je zváo Gethsemani.

Ka je vsino med-tem-toga Judas?

Judas je med-tem-toga ódao Jezusa za treszeti szreberni pênez.

Gda je Jezus bio na brêgi olivetskom, ka sze je zgódilo 'snyim?

Jezus pridócsi na brêg olivetski, zpadno je na szvoj obráz, i molo je, i v-tom vrêmeni je tak šaloszten grátao, i szmertni sztráh gâ je tak obiseo, da je kervávi znoj šnyegovoga csela na zemló kapao; med etim je priseo ángeo, i pokrêpo gâ je.

Ka szo vsinili vucseniczje, dokecs je Jezus molo?

Dokecs je Jezus molo, szpáli szo vucseniczje. Dvakrat je Jézus goré sztano od molitve, i opominao je nyé, govorécsi: „Tak nemorete edno vöro verusztüvati z menov? verusztüjte, i molte, da ne pridete v-zküsávanye.“

Ka sze je zgódilo, gda je Jezus dokoncsao szvojo molitev?

Priseo je Judas odajnik z-orošnatov vojszkóv v-Gethsemánszki ográdecz, naj vlovijo Jezusa. Judas prisztó-pivsi zdaj k-Jezusi, pravo je nyemi: „Zdrav bojdi, Mester!“ zatêm küsno je Jezusa, i etê küs je bio naprédo-gútsano znamênye, z-sterim je ódao szvojega Mestra.

Jeli sze je v-róke dáo Jezus?

Mirovno i ponizno je sztópo Jezus pred vojniko, i velo je nyim: „Gesz szem. Koga iscsete.“ Na ete recsi szo sze tak sztrahsnó zbojali vojniczje, da od sztráha nazhrt idócsi, na zemló szo zpokapali. Ali Jezus sze je denok szám rad nyim v-róke dáo, i dopüsztó sze je zvézati z-vajatmi.

Sto je stéo Jezusa brániti?

Jezusa je steo Peter brániti, ki je za toga vólo z-mecsom odszekao dêsžno vühó szlugi velikoga popa. Ali Jezus gâ je pokárao, govorécsi nyemi: „Püshti mecs tvoj v-nosnicze, ár vszi, ki mecs vzemejo, z-mecsom prêjdejo;“ i taki je odszécseno vühó csüdnovitó zvrácsó.

Kam szo vojniczje odpelali vloglenoga Jezusa?

Vojniczje szo odpelali Jezusa naj pervó k-Annási; zatêm k-velikomi popi, Kajfási, gde szo še pizmó-znán-

czy, i sztarêsi z-lüdsztva vküpszprávléni bili, naj vö po-
vejo szmertno szödba na Jezusa.

*Jeli szo mogli nájditi kákso kriviczo, za völo stere bí bio Je-
zus szmertí vrêden?*

Nê szo mogli nájditi nikakse krivicze; ár, csi szo
rávnó naprê sztópili vnógi krivi szvedoczje, denok szo
ne mogli nájditi krivicze, za völo stere bi bio Jezus szmer-
ti vrêden.

Ka je najszlédnyim veliki pop Jezusa pitao?

Naj szlédnyim je pitao veliki pop Jezusa: jeli je on
Krisztus, szin šivoga Bogá?

Ka je odgóvoro Jezus na eto pitanye?

Jezus je na tó pitanye z-bošanszkim doztójánsztvom
odgóvoro: „Takje! jasz szem szin boši.“

Ka je na ete odgovor vsino veliki pop?

Veliki pop je na ete odgovor razprascso na dvóje
szvoj gvánt, i pravo je, ka je Jezus vrêden szmertí, záto,
ár sze csini, ka je on boši szin.

Kak szo szlégi velikoga tanácsa obhájali z-Jezusom?

Nemiló szo gâ ospotávali, z-peszniczami v-zátanik
bili, za vüha plüszkali, i v-licze szo nyemi plüvali; ali
vsza eta je Jezus terplivnó podnásao.

Ka sze je zgódilo v-Kajfásovom dvóri z-Petrom?

V-Kajfásovom dvóri je právila edna szlüšbena de-
klina Petri, ka je i on bio z-Jezusom; na stere recsi sze
je tak presztrahso Peter, da je zatájo szvojega Mestra.
Med-têm-toga taki je od etecz odiseo, i vönê je britko
objokao szvojo nevernoszt,

Kam szo vlekli Jezusa od Kajfása?

Od Kajfása szo vlekli Jezusa, kak hüdo-delnika, k-
Pilátusi, ki je bio rimszki poglavár v-šidovszkoj zemli.
Jeli je Pilátus zpoznao, ka je Jezus hüdo-delnik?

Nê je; nego je ocsiveztnó povedao, ka je Jezus ne-
krivicsen.

*Kam je Pilátus poszlao Jezusa, gda je csüo, ka je on ga-
lileáncz?*

Poszlao gâ je Pilátus k-Herodesi, králi galileánszko-

mi, ki je uprav v-tom vrêmeni priseo v-Jerúsálem, naj obszlúsáva tam vüzenszke szvétke.

Ka je vcsino Heródes z-Jezusom?

Da je Jezus na pitanya Heródesova nikaj rê stéo odgovoriti, zavergo gâ je, i na spot v-bêli gvánt oblecse-noga, dáo gâ je odpelati nazáj k-Pilátusi.

Ka je vcsino Judas, gda je vido, ka je Jezus oszodjeni na szmert?

Judas je poverno treszeti szreberni pênez vládnikom popószkim, i ocsiveztnó je vadlúvao, ka je ódao nekri-vicsno kerv; ali da je tó nyegovo vadlúvanye Jezusi vecs nikaj nê pomoglo, záto je zpadno v-dvojnoszt, i obeszo sze je z-vajátjov.

Ka je za têm vcsino Pilátus z-Jezusom?

Dáo gâ je neszmilenó zbitsüvati, miszlécsi, ka z-têm zadozta vcsini onim, ki szo ga obtóšili, naj ga po tom more odpüsztiti.

Z-kaksim nácsinom szo 'sidovje na nyé vzéli Pilátusa, ka je Jezusa nyim prêkdáo naj gâ razpinyájo?

Pretili szo sze nyemi, govorecsi: „Csi toga odpüsztis, nê szí vecs priáteo czaszarov; ár vszáki, ki szebé kralá csini, je nepriáteo czaszari.“

Kak je vcsino Pilátus, naj szebé zpravicsa?

Naj szebé zpravicsa, óprao je Pilátus roké, govorecsi: „Csziti szem jasz od kervi et zpravicsnoga.“

Kak szo obhájati 'sidovje z-Jezusom, oszodjenim, na szmert?

Vergli szo nyemi na ranyena plécsa teski kriš, za têm vö szo gâ pelali na brêg, steri sze zové „temena mézto“ (kalvária); šidovszki pa Golgotha, i tám szo gâ razpeli med dvema razbojnikma.

Ka szo vcsinili 'sidovje z-Jezusom na kri'si vizécsim?

V-edao szo gâ preklinjali, i spotáрили szo sze š-nyega.

Kak sze je ponásao Jezus na kri'si?

Jezus je mirovnó terpo vsze boleznoszti, i molo sze je za szvoje nepriátele, govoriesi: „Oisa moj! odpüsztí nyim, ár nevejo, ka csinijo.“

Kak je Jezus vmró?

Gda je Jezus še vsze moke preterpo, kricsao je z velikim glászom: „Otsa! v-tvoje roké preporácsam dühso mojo;“ i nagnovsi glavó zpüsztó je szvojo dühso.

Ka sze je zgódilo, gda je Jezus na kri'si premino?

Gda je Jezus na kri'si premino, potemnelo je szuncze, zemla sze je genola, zakrivalo czérkvé sze je razprascsilo na dvóje, pecsine szo sze pokale, grobi szo sze odpirali, i mertvi szo s-nyi goré sztanoli, i zkázali, szo sze vnógim.

Jeli sze ztersznolo lüdsztvo, gda je eta znamênya vidélo?

Lüdsztvo, gda je eta znamênya vidélo, sze je tak ztersznolo, da sze je bilo v-perszi szvoje, gda sze je povernolo v-Jerušálem.

Ka sze z-toga vcsimo?

Vcsimo sze: naj sze i mi bijemo v nase perszi, i obetsamo, Jezusa lübiti nyemi pokórní biti, i právó sze povernóti; ár je on za nász vsze na kri'si vmró.

XXXII. Od Jezusovoga pokopa.

Sto je pokopao Jezusa?

Jezusa je pokopao Jošef Árimathiánszki, i Niko le-
mus, — dvá tanácsnika sídovszkiva; ali steriva szta
zkrivnó postüvala Jezusa.

Kam szo Jezusa pokopali?

Jezusa szo pokopali v-nóvi grob, sterí je bio vö zo-
szêkani z-peczine, i v-sterom je escse niscse nigdár nê lésao.
Kakse priprave szo vcsinili vládniczje popòszki?

Vládniczje popòszki szo zapecsatili kamen, steroga
je priválo Árimathiánszki Jošef k-dveram Jezusovoga
gropa, i vojniko szo posztavili, naj grob ztrásijo.

XXXIII. Od Jezusovoga gorésztanênya.

Kakse csüdo sze je zgódilo pri grobi?

Pri grobi sze je tó csüdo zgódilo, ka je Jezus na
trétji dén pred zorjami odicsenó od mertvi gorésztano.

Ka sze je zgódilo, gda je Jezus gorésztano?

Gda je Jezus gorésztano, zemla sze je jáko ztrószila, i Ángeo pridócsi z-nébe, odválaó je kamen od groba, i na nyega je széó.

Ka sze je zgódilo z-vojniki, ki szo grob ztrá'sili?

Vojniczje, ki szo ztrá'sili grob, szo sze jáko presztrahsili, i pobegnoli szo v-Jerúsálem, gde szo pripovedávali vsze, ka sze je pri grobi zgódilo.

Komi je naj pervo biló nazvéztseno goré sztánênnye Jezusovo?

Jezusovo gorésztanênnye je biló naj pervo nazvéztseno pobošnim šenám, stere szo v-nedêlo pred zorjami szvéti grob pohodile, naj mertvo Jezusovo têlo namášejo z-plemenitoy másztjóv.

Sto je ngim povedao, ka sze je zgódilo?

Ángeo je nyim povedao, ki je escse szedo pri grobi.

Jeli szo vucseniczje vervali šenám, gda szo nyim pravile, ka je Jezus gorésztano?

Nê szo nyim po vazêm vszega vervali; nego Peter, i János szta taki bêšala k-grobi, i poszvedocsila szta sze, ka je Jezus zaiztino goré sztano.

XXXIV. Od Jezusovoga zasztopenyá v-nébo.

Jeli sze Jezus po szvojem goré sztámênnyi vnógim zkázao?

Zvün pobošni šen sze je Jezus vecskrát zkázao szvojim vucsenikom, ednók pa k-csaszi vecs pêt sztó vküp szprávlenim szvojim vernim.

Kak je dugó Jezus po szvojem gorésztanênnyi prebivao na zemli?

Jezus je po szvojem gorésztanênnyi prebivao na zemli stirideszét dni.

Ka je Jezus v-tom vrêmeni csinio?

Jezus je v-tom vremení vecsio szvoje vucsenike v-niki dugoványaj, stera szo sze doztájala králesztva bošega.

Gde, i kak je zasztópo Jezus o-nébo?

Jezus je vö pelao szvoje vucsenike na brêg Olivetski, i gda je nyé blagoszlovo, razlócso sze je od nyi, i goré je neseni próti nébi. Za csüdjeni, i jáko šalosztni szo glédati vucseniczje za nyim.

Kak je Jezus obészelo szvoje vucsenike?

Dv angela szta prisla z-nbe, i z-tm szta obszelila postole: „Ka Jezus pli tak ednk pride, kak szo g vidli zdaj v-nébo odidti.“

ZGODBE ÁPOSTOLOV.

XXXV. Od prisesztja Dh szvétoga.

Ka szo vcsinili Ápostolje po Jezusovom v-nébo idényi?

Po Jezusovom v-nébo idényi szo sze povernoli Ápostolje v-Jerusálem, i z-Blaenov deviczov Mariov navkpe, brezi presztanka, szo sze Bgi molili, i csakali szo prisesztje Dh szvtoga.

Koga szo odbrali mezto Judasa za postola?

Mezto Judasa za postola szo odbrali Matyasa; i

molécsi sze Bógi, pološili szo drugi Ápostolje roké szvoje na nyega.

Na steri dén po Krisztusovom v-nébo idényi zpádnejo Riszáli?

Riszáli po Krisztusovom v-nébo idényi zpádnejo na deszéti dén, gda je Düh szveti dolé priseo na Ápostole.

Kak je priseo Düh szvéti na Ápostole?

Na nágli je vsinyeno sümlénye, stero je, kak mocsen veter, prislo z-nebész i czêlo lišo, gde szo oni bili vküp szprávleni, je napunilo, i ognjeni jeziczje szo sze dolé püsztili na glavó vsákoga Apostola. — I tak szo vszi napunyeni bili z-Dühom szvétim.

Ka sze je po tóm zgódilo?

Po tóm szo zá csali Ápostolje na ednók gutsati z-razlocsnimi jeziki; i Peter je taki vküp szprávlenoj vnošini Jezusa, toga razpétoga z-táksim haszkom predgao, da sze íh je k-meztí okóli trí jezero povernolo, i okersztílo.

XXXVI. Od esüdni dêl, stera szo Ápostolje csinili.

Kakse ga bete'snika je zorácsó Peter tisztí dén, gda je goré só z-Jánosom v-czérkev?

Peter je zvrácsó ednoga plántavó rodjen oga; ete je álmstvo proszo od nyidva; ali Peter je odgóv oro nyemi: „Zláta i szrebra nêmam, nego ka mam, tó ti dám; — vu iméni Jezusa, toga nazárenszkoga goré sztani, i hodi;“ — i te plántavi je taki goré sztano, i hodo je.

Jeli szo Ápostolje i drüge bete'snike zvrácsili?

Tak sze je lüdsztvo v-Ápostole vüpalo, da szo bete'snike escse i na poti vö dêvali, gde je Peter mimo bio idócsi, naj sze íh szamo nyegova szencza dotekne, i tak szo zvrácseni bili.

Jeli je Peter koga tüdi goré obüdo od mertvi?

Peter je goré obüdo od mertvi edno šeno, zváno „Tabitha“ steroy je szamo pravo: „Tabitha, sztani goré.“

XXXVII. Od pregányanya Ápostolov.

Jeli szo vládniczje popószki preganyali Apostole?

Vládniczje popószki szo Ápostole dáli zpoloviti, i v-temniczo veresti.

Kak szo Ápostolje oszlobodjeni z-temnicze?

Bóg je poszlaó Angela v-nocsi, ki je Ápostole csüd-novitó z-temnicze vö odpelao, i zapovedao nyim, naj brezi vszákoga sztráha idejo v-czérkev, i naj glászijo lüdsztvi Jezusov Evangelium.

Ka szo vesinili vládniczje popószki, gda szo vidili, ka z-temnicivanyem nemorejo odvernóti Apostolov od predgánya?

Páli szo nyé dáli pred tanács prizvati, i zbitsüvali szo je, i prepovedali szo nyim, naj szo nikak ne podsztó-pijo vecs predgati od Jezusa.

Kak szo Apostolje terpeli ete kastige?

Ápostolje szo ete kastige dobrovolnó terpeli, i escse szo sze radüvali, ka szo vrêdni bili za imé Jezusovo pregányanye terpeti.

XXXVIII. Od nóvo-povernjeni Jerusálemszki kersztsenikov.

Kak szo 'siveli pervi kersztsanje v-Jeru'sálemi?

Nyihovo naj vékse delo je bila molitev, i lámanye krüha, tó je: prijimanye preszvétoga oltárszkoga szvesztva. Vnogi szo escse ódali ka szo ládali, i czêno odánoga blága szo prêkdáli Ápostolom, proszécsi nyé: naj sze eti pênezi na obsinszke potrêbesine právo-verni obernéjo.

Ka sze je zgódilo z-Ananiásom, i nyegorov 'senóv Sáfirov?

Lagala szta obá dvá próti Dühi szvétomi, i tó sze je

zgódilo etak : nyidva szta ódala szvoje nyive, i niki táo doblene czêne szta szebi zaderšala z-jálnosztjov, i szamo eden táo szta dalá Petri, lašécsa : ka je tó czêla czêna, i póleg ete jálnosztj szta denok na obsinszkom ztroski kersztsenikov stéla šiveti. Teda je pravo nyima Peter : „Vidva szta rê lüdém, neoo Bógi szta lagala.“ I na ete recsi szta zpadnola obá dvá mertviva na zemlo.

XXXIX. Od Diákonusov.

Sto szo bili diakonusje ?

Diákonusje szo bili pobošni mošjé, stere szo Ápostolje na té námerek odébrali, naj sze oni zkerbijo za obsinszko dobro, z-steroga szo právo-verni šiveli, i potrêbna dobivali ; za tēm, naj oni pri bošoj szlūsbi pomagajo Ápostole.

Keliko je biló táksi Diákonusov ?

Diákonusov je biló szedem ; i med etimi je bio szvéti Stevan, ki je za vero Jezusovo pósztao pervi manternik.

Ka cstémo v-szvétom píszmi od szvétoga Stevana ?

V-szvétom píszmi cstémo od szvétoga Stevana, ka szo gâ šidovje kamenüivali, ár je nyim na ócsi metao nyihovo nevernoszt. Ali póleg Jezusove példé, gda je še vmíraro szvéti Stevan.

molo je za szvoje nepriátele, ki szo gâ vmárjali.

XL. Od szvétoga Pavla.

Kak sze ponásao Saulus proti kersztsenikom?

Saulus sze je neszmilenó ponásao próti kersztsenikom; on je só z-ednoga várasa v-drügi váras, naj kersztsenike pregánya.

Ka sze je zgódilo z-Sáulusom, gda je só v-Damaskus váras, naj polovi kersztsenike i pripela v-Jeru'sálem?

Gda je Saulus só v-Damaskus, k-csaszi gâ je nebeszka szvetloszt okóli vzéla, i na zmló vergla; i teda je z-nébe ete glász csüo: „Saulus, Saulus! zakaj me pregányas? Jasz szem Jezus, koga ti pregányas.“

Ka sze je zatém zgódilo?

Trepetajócs je pitao Saulus, govorécsi: „Gozpodne! ka scses, naj csinim?“ I Jezus je nyemi odgóvoro: „Goré sztani, i idi vu váras; tám sze ti povê, ka moras csiniti.“

Kak je priseo Saulus v-Damaskus?

Od one nebeszke szvetloszti, stera je Saulusa obszinola, je oszlepno, tak da szo gâ pótni tivárisje nyegovi za rokó morali pelati vu váras.

Ka je Saulus csinio v-Damaskus váراسi?

Tri dni je Saulus v-Damaskusi nikaj nê jo, niti pio, negoli v-edno sze je Bógi molo po trê dnévi je priseo k-nyemi na bošo zapoved, niki Jezusov vucsenik, po iméni Ananiás, i pološivsi roké ne nyega, blagoszlovo gâ je; po etom blagoszlóvi je páli Saulus pregledno, i okersztseni je bio po Ananiási.

Kakse imé je dóbo Saulus na kerszti?

Saulus je dóbo na kerszti ime Pavla.

Kak je Paveo po szvojem povernényi obnásao szvojo Ápostolszko csészt?

Po szvojem pevernényi je bio Paveo naj verlêsi razsiriteo vere kersztsánszke. On je obhodo Ašio, Macze-

donio, Gercsko zemló, i vnóga drüga dersánya toga szvêta, i povszéd je z-naj veksim haszkom predgao Jezusov Evángelium.

Jeli je Bóg po szvéto^m Pavli csinio csüda?

Bóg je po szvéto^m Pavli csinio vnóga csüda; tak je, na példo: v-Lisztri zvrácsol ednoga plántavoga, govórécsi nyemi szamo: „Goré sztani, i ednákó sztoj na tvoji nogáj.“ — V-Troási je ednoga mladéncza, ki je z-trétjega réda edne híse dolé szpadno, i mertev osztao, prebüdo na sítek.

Jeli je szvéti Paveo morao kaj túdi terpeti?

Szvéti Paveo je vnoga terpo. Preganyali szo gâ sídovje, preganyali szo ga poganje; ednök sze je jáko teskó mekno kamenüvanyá; tri krát je bio bitsüvani, dugó vrêmena je bio v-temniczi; ali denok je nyegovoga velikoga dühá nê moglo nikaj vugnoti. Vsze nyemi je bio vu vszem Jezus.

Ka szo k-szlédnyemi vcsinili 'sidovje z-szvétim Pavlom?

Gda je ednök v-czérkvi Jerusálemszkoj predgao, zgrabili szo gâ sídovje, i steli szo gâ bujti; ali oszlóbodo sze je s-nyihovi rók; medtê^m-toga szo gâ denok odpelali naj pervo v-Czezáreo, i od etecz na ládji v-Rim.

Ka sze je z-szvétim Pavlom zgódilo v-Rími?

V-Rími je bio szvéti Paveo dvê lété notri zaprêti; ali denok je nyemi szlobodno biló predgati od Jezusa, odküpitela szvêta.

Z-etim sze zklenejo zgodbe szvétoga
pizma.

Kak szta dokoncsala szvéti Peter, i Paveo Apostola szvo^m 'sitek?

Na zapoved rimszkoga czaszara, Neroa, je szvéti Peter póleg szvoje lasztivne šele, nê kak Jezus, nego na

ópak, z-nogámi próti nébi, z-glavón na k-zemli obernyeni,
 nv kriš bio rozpêti. — Szvétomi Pavli je dáo rávno té
 czaszar z-mecsom glavò odszekati.

Ka mi od drügi Apostolov známo?

Od drügi Apostolov známo, ka szo po drügi krajinaj
 toga szvétá vernó predgali Evángelium, i ka szo zkoró
 vszi zpómerli, kak manterniczje.

Györek Anna

Györek Klára

Györek Bára

Györek Ferenc

Györek Kátya

Györek Berta

Györek Juli

MODUS MINISTRANDI.

In nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.

Sac. Introibo ad altare Dei.

Min. Ad Deum qui laetificat juventutem meam.

Sac. Judica me Deus, et discerne causam meam; de gente non sancta, ab homine iniquo et doloso erue me.

Min. Quia tu es, Deus, fortitudo mea. Quare me repulisti; et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus.

Sac. Emitte lucem tuam, et veritatem tuam, ipsa me deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum, et in tabernacula tua.

Min. Et introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

Sac. Confitebor tibi in cithara Deus, Deus meus! Quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?

Min. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi; salutare vultus mei, et Deus meus.

Sac. Gloria Patri et Filio, et Spiritui Sancto.

Min. Sicut erat in principio, et nunc et semper et in saecula saeculorum. Amen.

Sac. Introibo ad altare Dei.

Min. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

Sac. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

Min. Qui fecit coelum et terram.

Sac. Confiteor Deo omnipotenti. . . . orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Min. Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam aeternam.

Sac. Amen.

Min. Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper virgini, beato Michaëli archangelo, beato Joanni Baptistæ, sanctis apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et tibi Pater! quia peccavi nimis, cogitatione, verbo et opere mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa! Ideo precor Beatam Mariam semper virginem, beatum Joannem Baptistam, sanctos apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Sac. Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducatur vos ad vitam aeternam.

Min. Amen.

Sac. Indulgentiam, absolutionem, et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

Min. Amen.

Sac. Deus tu conversus vivificabis nos.

Min. Et plebs tua laetabitur in Te.

Sac. Ostende nobis, Domine! misericordiam tuam.

Min. Et salutare tuum da nobis.

Sac. Domine exaudi orationem meam.

Min. Et clamor meus ad te veniat.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Kyrie eleison.

Min. Kyrie eleison.

Sac. Kyrie eleison.

Min. Christe eleison.

Sac. Christe eleison.

Min. Christe eleison.

Sac. Kyrie eleison.

Min. Kyrie eleison.

Sac. Kyrie eleison.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Min. (Finita epistola) Deo gratias.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Sequentia sancti Evangelii secundum.

Min. Gloria tibi Domine.

Min. (Finito Evangelio) Laus tibi Christe.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Orate fratres!

Min. Suscipiat Dominus hoc Sacrificium de manibus
tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quo-
que nostram, totiusque Ecclesiae suae sanctae.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Sursum corda.

Min. Habemus ad Dominum.

Sac. Gratias agamus Domino Deo nostro.

Min. Dignum et justum est.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Et ne nos inducas in tentationem.

Min. Sed libera nos a malo.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Pax Domini sit semper vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Ite Missa est, vel: Benedicamus Domino.

Min. Deo gratias.

Sac. Benedicat vos omnipotens Deus, Pater, et Filius

t Spiritus Sanctus.

Min. Amen.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Initium, v. Sequentia sancti Evangelii secun-

um.

Min. Gloria tibi Domine.

Min. Deo gratias.

Györcs. Ferencz Battony
Györcs. Ferencz Battony
hányra

Györcs. Ferencz

B. Battony Gál 1898

Györcs. Ferencz

175

1898

Gjörök menck
Lorenz

Gjörök Lorenz

Gjörök Lorenz

